UKRAINIAN NEWS
The only Ukrainian Weekly West of Winnipeg
10967 - 97th Street
Edmonton 17, Alta, Canada
Phone: 422 - 5708

RETURN REQUESTED

Річна передплата в Канаді — $5.00

Окреме число: 15 центів

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ

UKRAINIAN NEWS

29
ЖОВТНЯ, 1970.
Число № 44
тижневик „Вісті" виходить щочетверга в Едмонтоні
РІК XLII VOL. XLII
OCTOBER 29, 1970.

НІКСОН ЗАКЛИКАЄ СССР ДО СПІВПРАЦІ

Американський президент Р. Ніксон на сесії Об'єднаних Націй в Нью Йорку виголосив промову, в якій закликав СССР „іти новим шляхом" до мирного суперництва в світі. Президент звернув увагу, що неполагоджені дрібні спори, як ізраїльсько-арабський чи подібні, можуть довести до війни між ЗДА і СССР. А тим часом у світі так багато справ, які треба й можна полагодити для поліпшення життєвих обставин людства. Між конкретними справами Ніксон назвав: обмін інформаціями про атомову енергію, обмеження зброєнь, зменшення пропасти між багатими й бідними у світі, підтримку ОН в стараннях про мир у світі, співпрацю в боротьбі за чисті води і повітря, використання водних багатств для всіх людей, боротьбу з наркотиками й повітряними піратами та забезпечення прав військово-полонених.

Окрім промови, президент Ніксон мав ще розмову з советським міністром закордонних справ А. Громиком, в якій обговорювано справи миру у В'єтнамі та на Близькому Сході, як теж інші справи, про які в комунікаті не згадано.

ЗАКІНЧИЛИСЯ ВІЙСЬКОВІ МАНЕВРИ

У Східній Німеччині закінчилися маневри 100,000-ої армії сімох комуністичних держав т.зв. Варшавського договору. На кінцевій параді в східному Берліні був присутній голова комуністичної партії В. Ульбріхт, советський командант військ Варшавського пакту маршал І. Якубовський та советський міністер оборони А. Гречко.

В тому самому часі відбувалися маневри держав оборонного союзу НАТО, в яких брало участь також 100,000 вояків з різних держав. В маневрах брали участь сухопутні, морські та летунські частини. Маневри відбувалися в районі Середземного моря.

У ЙОРДАНІЇ ДАЛІ НЕСПОКІЙНО

У Йорданії знову дійшло до боїв між палестинськими терористами і йорданськими вояками. Провідник палестинських терористів А. Арафат обвинувачує йорданських вояків, що вони вмисне провокують сутички з партизанами, щоб по них стріляти. Одночасно Арафат заявив, що уряд Йорданії й досі ще не звільнив з полону 1,500 партизанів, яких, згідно з умовами перемир'я вже давно повинен був звільнити. Арабська мирова комісія, якої осідок є в столиці Йорданії Аммані, звернулася з закликом до йорданських вояків та терористів не вести боїв, одначе ті заклики не мають успіху.

ПОМЕР КОЛ. МЕХІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ

У місті Мехіко на 75-ому році життя помер кол. мехіканський президент генерал Л. Корденас. Він був президентом у 1934 - 1940 рр.

За його урядування між бідних рільників розділено 40 мільйонів акрів землі, що належала багатим земельласникам. В березні 1938 р. Карденас знаціоналізував усю нафтову промисловість, що була головно в руках американців та англійців. Американські та англійські нафтові фірми втратили були тоді більш як 400 мільйонів долярів. Англія обірвала негайно дипломатичні відносини з Мехіко, а ЗДА перестали купувати срібло з мехіканських копалень, через що спричинили обніжку мехіканської валюти.

За чергових мехіканських президентів відносини між Мехіко і ЗДА поправилися, й обидві держави живуть у приязні.

Карденас був великим прихильником Ф. Кастра та його комуністичного режиму. Він мав велику пошану в СССР. Там 1955 р. дали йому ленінську мирову нагороду.

ЗВІЛЬНИЛИ СОВЄТСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Советська поліція звільнила з тюрми двох студентів, що їх арештовано минулого грудня за протисовєтську пропаганду. 20-річна студентка Іра Каплун та 23-річний студент Вячеслав Бахмін були арештовані, як приготовляли протисовєтські летючки. Поліція звільнила їх за «дозволом советського парляменту закінчити слідство проти обоїх». Так заявила ім советська поліція. Приятелі студентів кажуть, що хоч вони обоє на волі, то поліція далі веде проти них слідство.

КОНСЕРВАТИ ПЕРЕМОГЛИ В НЮ БРОНСВІКУ

У провінційних виборах Нью Бронсвіку, що відбулися 24 жовтня несподівано консервати здобули більшість посольських мандатів. На 58 місць вони здобули 32 місця; лібералі — 26. В попередній легіслятурі лібералі мали 32 послів, а консервати — 26.

Провідник консерватів 39-річний адвокат Ф. Гатфілд стане тепер прем'єром Нью Бронсвіку.

ПОХОРОН УБИТОГО МІНІСТРА КВЕБЕКУ

Похорон убитого терористами квебекського міністра П'єра Ляпорт відбувся під охороною поліції і війська. Ще не було в історії Канади похорону, де було б так багато поліції та війська.

Передо похороном поліція перевела обшук катедри Нотр-Дам у Монреалі, де відбувся похорон, всіх сусідніх будинків, навіть поблизьких каналів, чи там немає підкладених бомб. Поліційні пси обшукували різні місця, чи нема там динаміту. Вся околиця катедри була обставлена поліцією та вояками. Деякі сторожили на дахах сусідніх будинків, з машиновими крісами, готовими до стрілу. У похоронні Ляпорт взяли участь прем'єр П. Трюдо, Р. Стенфілд, Т. Даглес, Р. Кауєт, і понад 100 федеральних послів. Були теж прем'єри з Нью Фавндленду і Нью Бронсвіку, ввесь квебекський уряд та члени квебекської легіслятури, управа міста Монреалю з мером Драпо та багато інших визначних осіб, разом більш як 1,000 осіб.

Заупокійну Службу Божу та похорон відслужив квебекський архиепископ-кардинал Моріс Руа, який сказав теж прощальне слово. На похороні була дружина вбитого міністра з 20-річною дочкою та 10-річним сином. Після церковної богослужби бл. 200 осіб провожали домовину покійного на цвинтар. Похоронний похід відбувся також під охороною поліції.

Того самого дня відбулося заупокійне богослужения в римо-католицькій катедрі в Оттаві, де було багато послів та різних достойників, між ними — генеральний губернатор Канади М. Мічener, судді найвищого суду Канади, кол. прем'єри Дж. Діфенбейкер і Л. Пірсон.

ЗВІЛЬНЕННЯ З ТЮРМИ ПІДОЗРІЛИХ

Військо й поліція в Квебеку ведуть дальше розшуки за захопленим англійським дипломатом Дж. Кроссом, якого терористи з Фронту визволення Квебеку (ФЛК) викрали більш як три тижні тому. Для розшуків вживано не лише псів, що шукали за слідами, але навіть бомбових літаків, що фотографували різні околиці Квебеку, шукаючи за кривіскими терористів. Розшуки не дали ніякого вислід.

Немає теж ніякої вістки ні від терористів, ні від Кросса. Остання вістка від Кросса була в неділю, 18 жовтня, після вбивства міністра Ляпорт. Квебекський уряд за звільнення Кросса і дальше пропонує терористам, що схопили дипломата, свобідний виїзд до Куби. Військовий літак і досі стоїть на летовищі в Монреалі, готовий кожної хвилини летіти до Куби. Терористи не відзиваються зовсім. Дехто вже й сумнівається, чи Кросс ще живе.

Звільнять арештованих

У пошукуванні за терористами і членами та прихильниками ФЛК, поліція арештувала понад 380 осіб. Деяких арештованих, після кількох днів звільнено.

Більше як 150 ще сидять у тюрмі. Поліція не дає ніяких вияснень про причину арештів. Арешти роблять на основі закону про воєнні заходи, який дає поліції право арештувати підозріли і держати в тюрмі, без судового наказу протягом трьох тижнів. Після того поліція має пред'явити арештованому акт обвинувачення, і суд по винен відбутися протягом 90 днів. Досі ніхто з арештованих ще не дістав акту обвинувачення.

Монреальці, звільнені з тюрми підозрілі у членстві чи прихильності до квебеських терористів, різно говорять про тюремні умовини. Одні кажуть, що з ними поводилися людяно; інші нарікають, що з ними обходилися гостро і що відносини в тюрмі були прикрі.

Речник поліції заявив, що «тюрма — не готель» і дарма вимагати всіх вигод.

Монреальська поліція за допомогою вояків й далі робить розшуки та арешти в цілій провінції.

Шукають схопленців

Монреальська поліція видала наказ арешту на дальших трьох членів організації ФЛК: 23-річного робітника Ф. Сімара, 19-річного студента Б. Лорт'е та 23-річного робітника Дж. Роза, брата П. Роза, що за ним та за М. Карбоно поліція шукає вже 10 днів. Всі вони запідозрені у схоплюванні М. Кросса і П. Ляпорт.

Поліцію повідомлено багато разів, що деякі з пошукуваних злочинців є в тому чи іншому місці, одначе всі інформації виявилися фальшиві.

МАНІФЕСТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ У НЮ ЙОРКУ

У Нью Йорку, 16 жовтня, трое українських студентів прихали таксівкою перед будинок, де приміщена советська місія до ОН, прикували себе ланцюгами до огорожі, що оточує будинок місії, та роздавали прохожим летючки, в яких протестували проти арешту советською владою В. Мороза та інших українських дівчів культури. Саме тоді в місії перебував советський міністер закордонних справ А. Громико, і перед будинком було більше поліції, як звичайно.

Поліція скоро розтяла ланцюги й арештувала студентку Ліду Прокоп, студентів Р. Богдановича та Р. Купчинського. Їх забрали на поліцію і, після трьох годин, звільнили.

26 жовтня має відбутися їхне судове переслухання.

В АЛЬБЕРТІ БУДУТЬ НОВІ МІНІСТРИ

Албертський прем'єр Г. Стром заповів, що він плянує ще перед сесією парляменту реорганізувати кабінет міністрів. Прем'єр сказав, що він хоче ввести до кабінету „молоду кров", тобто молодших віком міністрів. Стром не сказав, у яких міністерствах буде зміна. Кількість міністрів не буде збільшена. На зміну одного міністерства, треба буде згодом легіслятури, сказав Стром.

ГУЗЕНКО ВИДАЄ НОВУ КНИЖКУ

Кол. урядник советської асмбасади в Оттаві, що він явив советську шпигунську сітку в Канаді і ЗДА, Ігор Гузенко приготовляє до друку нову книжку п.з. „Океан часу". Перша його книжка „Провал ведетня", яка описувала сталінський терор, вийшла після його втечі з амбасади. Її друковано частинами в нашій газеті безпосередньо після втечі Гузенка з амбасади.

Напруження у Квебеку триває

НЕМА ВІСТОК ПРО ВИКРАДЕНОГО ДИПЛОМАТА

Монеальські вибори

Сьогорічні вибори до міської ради Монреалю пройшли серед великого напруження та сильних політичних та військових патрь. Дехто навіть радив відкласти вибори, щоб не дійшло до сутичок між членами та прихильниками ФЛК та мирними мешканцями Монреалю. Однак вибори відбулися зовсім спокійно. До виборів пішла рекордова кількість виборців: 45%, що в Монреалі є рідкістю. Виборці вибрали вчетверте посадником (мером) міста дотепер рішнього посадника Жана Драпо, а до міської ради — всіх 50 радних з громадянської партії, якої ставленіком є теж Драпо. Сам Драпо одержав 92% голосів, залишаючи далеко позаду всіх своїх суперників.

Драпо та його громадянська партія є противниками квебекських сепаратистів та прихильниками співпраці з цілою Канадою. Члени ФЛК не раз накидалися на Драпо та докоряли йому, що йому не залежить на долі Квебеку. Монреальські виборці засвідчили, що вони схвалюють політику Драпо та його партії.

Папа допомагає Йорданії

Папа Павло VI пожертвував 50,000 дол. на допомогу жертвам домашньої війни в Йорданії. Крім того, він закликає різні католицькі добродійні організації допомогти зруйнованій війною країні.

Американські генерали залетіли до СССР

Минулого тижня легкий американський військовий літак, в якому, крім пілота, були генерал Е. Шерер, шеф американської військової місії в Туреччині, його ад'ютант генерал С. МекВері, і турецький зв'язковий старшина, заблукав та осів на советській території у вірменській республіці. Американський амбасадор у Москві негайно звернувся до советського уряду з домаганням дозволити літакові та залозі повернутися до Туреччини. Советський уряд не те, що не звільнив літака та пасажирів; він навіть не дозволив представникам американської амбасади поїхати до Вірменії, викручуючися тим, що советська влада веде слідство, чому літак залетів до Вірменії.

У міжчасі советський уряд вислав до уряду ЗДА гострий протест проти порушення советських територіяльних прав, підкреслюючи, що це вже десяте з черги порушення.

Політ над советською територією, каже советська нота, „е прямим вислідом загальної діяльности американських військових місій у сумежних з СССР країнах". Копію ноти вислано теж турецькому урядові.

Кол. шеф турецької служби безпеки С. Карасапан припускає, що совєти, мабуть, навмисне заманили американський літак до себе, щоб за звільнення цього літака дістати в свої руки двох литовців, що захопили советський літак і примусили його летіти до Туреччини, де вони тепер перебувають.

П. ТРЮДО НЕ ПОЇДЕ ДО СССР

У зв'язку з неспокоями у Квебеку прем'єр П. Трюдо відкликав свою поїздку до СССР. Він сказав, що советський прем'єр А. Косигін «виявив повне зрозуміння для причин відкладення поїздки».

Прем'єр Канади заповів, що він сподівається поїхати до СССР за кілька місяців.

У католицькій церкві св. Брензана в Сан-Франціско мав відбутися похорон поліциста, якого застрілив бандит під час нападу на банк. Перед похороном у церкві вибухла бомба, яка не поранила нікого.

Koротки вістки

Калгарське виставкове товариство „Стемпід" з лотерії, зв'язаної з кінськими перегонами, одержало прибутку вверть мільйона долярів. Всіх квитків продано за пів мільйона долярів. З того виплачено 100,000 на нагороди, 100,000 за продаж квитків, а 50,000 на кінські перегони.

В половині жовтня минуло 175 років з того часу, як на місці сьогоднішнього міста Едмонтону збудовано перший форт для торгівців з індіянами. Форт збудувала компанія Гадсон Бей, що супернічала з компанією Норт Вест, що збудувала Форт Саскачеван.

На 1 червня 1970 р. в Канаді жило 21,377,000 осіб, з того в Альберті — 1,600,000.

Албертське об'єднання студентів домагається, щоб уряд обмежив місця для професорів та студентів з-поза Канади до 10%, щоб албертські професори могли вчити, а албертські студенти могли вчитися в албертських університетах.

Альберта закінчила свій діловий рік 31 березня ц.р. дефіцитом 28.8 мільйонів долярів. У минулому господарському році Альберта мала 981.8 мільйонів долярів прибатків та 953 мільйони прибутку.

Минулого року в Альберті було 351 пожеж. В огні згинуло 24 особи; з того було 12 чоловіків, 8 жінок та двоє дітей. Шкоди, спричинені пожежами, перейшли 18 мільйонів долярів.

У поштовому будинку у Ванкувері вибухли чотири саморобні бомби т. зв. коктейлі Молотова. Шкоду з пожежі, яку скоро погасили, обчисляють на 2,000 дол.

В 1969 р. торговельний оборот між Канадою і Японією перейшов суму одного мільярда долярів. Сподіваються, що торгівля між двома державами буде постійно зростати.

У зв'язку з напруженням у провінції Квебеку та в Оттаві 20,000 канадських вояків є у воєнному поготівлі.

Уряд Манітоби заборонив ввозити дешеві кури до Манітоби. Через це цінн на манітобські кури пішли вгору. Тепер манітобці мусять платити більше за куритину, ніж досі.

Американське міністерство оборони повідомило, що два велетенські советські судна, які могли були бути вжиті до будови бази для підводних суден, залишили кубінську пристань Сієнфуегос. Тим самим підпадає загроза, що там будуються советську базу для підводних суден.

Померлий американський президент Д. Айзенговер залишив майно вартости 2,870,000 дол. Вдова дістане рухоме майно вартости 212,000 дол., а решта буде розділена між вдовою та сином Джоном, що є амбасадором ЗДА в Бельгії.

За повідомленнями деяких газет, ЗДА, крім 50 реактивних бойових літаків, проданих Ізраїлеві офіційно, постачають їх ще більше. Американські летуни летять на Кипр, де ізраїльські пілоти змінюють на літаках знаки і їдуть додому.

У церкві в час Служби Божої невідомий злочинець застрілив філіппінського конгресмена Ф. Кріолого, близького співробітника президента Маркоса. Вбивство сталося в рідному містечку конгресмена, 200 миль від столиці Манілн. Злочинець утік.

Японський уряд заявив, що не буде купувати ні будувати ракетних бомб, літаків для перевозу атомових бомб та ніякої модерної зброї. Затя Японія буде мати менш атомову зброю для власної оборони.

Нафтова компанія «Бритіш петролеум» відкрила на Балтійському морі, 110 миль на північ від шотляндського порту Абдерівку, нафтові джерела, що дають 4,700 бочок нафтової ропи денно.

Після восьмирічної перерви в дипломатичних зв'язках і навіть прикордонних бо'в, китайський комуністичний уряд заявив готовість установити дипломатичні відносини з Індією. Індійський уряд погодився на це.

Сильний тайфун із вітром до 140 миль на годину наробив шкоди на Філіппінах. Повад 100 осіб згинуло; 100,000 осіб опинилося без даху над головою.

Ізраїль звільнив алжирського заступника шефа служби безпеки та секретаря канцелярії президента Алжиру, яких було задержано в Ізраілі перед двома місяцями, коли англійський літак, яким вони летіли, приземлився був у Тель-Авіві.

Китай помагає терористам

Керівник крайньої терористичної палестинської організації «Народний фронт визволення Палестини» Дж. Габаш, який недавно відвідав комуністичний Китай та Північну Корею, заявив, що обидві ті країни обіцяли підтримувати його організацію. Фронт визволення Палестини воює не лише за звільнення Палестини від Ізраїлю, а й за комуністичний лад у вільній Палестині.

„Український фільтр"

ЗМАГАННЯ НА ОДЕРЖАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРЕМІЇ

Пришпека редакції. Уже тепер місто Харків скидає кожнодібно сотні тисяч кубометрів побутових стічних вод. Їх об'єм зростає з кожним роком. Незабаром буде потрібно ще декілька сотень гектарів (1га = 2.5 акрів — тгл) нових земель для відстійників. Чи можна організувати очищення побутових стічних вод таким способом, щоб не забирати під відстійники дорогих земель?

Я стою біля порівняно невеликого агрегату, поставленого в експериментальному цеху Українського науково-дослідчого і проектно-конструктивного інституту хемічного машинобудівництва. На приймах збірника в агрегат подається досить густа, каламутна рідина — те, що ми звикли називати брудними стоками. З агрегату виходить майже зовсім чиста, світла вода і сухі осади, які з фільтрувальної стрічки подаються на транспортир.

Назва цього агрегату, створеного фахівцями „Укрхемаша" і бердичівського заводу „Прогрес", не дуже милозвучна: «ФПАКМ». Розшифровується вона так: фільтр-пресовий, автоматичний, камерний, з механічним затиском плит. Але справа не в назві, а в суті машини. Чи можна вважати, що проблему ефективного очищення стічних вод, над якою б'ються спеціалісти багатьох країн світу, пощастило в основному розв'язати?

— Без сумніву, — говорить директор інституту І. С. Єрмаков. — В кожному разі знайдено досить ефективний спосіб. Міністерство комунального господарства України вже почало проектувальні цехів для очищування побутових стічних вод для Харкова, Дніпропетровська і Донецького й Одеси, де будуть поставлені ці агрегати. Тим часом у Харкові споруджують експериментальний цех, у якому має бути вироблена технологія очищення.

Проте на практиці доводиться мати справу не тільки з побутовими, а й з промисловими стоками, багато з яких з трудом піддаються очищенню. Чи може новий фільтр-прес і тут поліпшити становище?

— Повністю, — підтверджує мій співрозмовник. — Є два види промислових стічних вод.

Одні являють собою суспензії — вони містять у собі тверді матеріали. До таких належать, наприклад, шлакові води чорної та кольорової металургії, вугільної, хімічної, харчової та інших галузей промисловости. Ці стоки повністю очищає наш фільтр-прес. Вода знову повертається в технологічний процес, а осади або викидаються, або переробляються, якщо в них є цінні речовини.

В інших випадках шкідливі домішки стічних вод появляються у вигляді емульсії. Тоді потрібна попередня хемічна або біологічна обробка стоків для того, щоб шкідливі домішки випали з осадів. Після цього за допомогою пресу знову ж можна дістати технічно чисту воду, придатну для виробничого обігу, і сухий осад.

Технологія очищення промислових стоків при допомозі фільтр-пресів уже пропонують перевірку у виробничих умовах на Верх-Ісетському (звучить, як не в Україні — тгл) та Костянтинівському металургічних заводах. Перед тим обидва ці підприємства спускали стічні води в спеціальні ставки-відстійники.

Ці води мали в своєму складі частинки окисів металів та вапна. Тепер, при допомозі фільтр-пресів, кожний з цих заводів повертає в обіг для технологічних потреб понад 150 кубометрів (понад 200 куб. ярдів або 5400 куб. фунтів — тгл) води на годину і дістає твердий осад, який можна використати у виробництві будівельних матеріялів.

Останнім часом у багатьох виробництвах фільтрування є невід'ємною частиною технологічного процесу. Тут також новий фільтр-прес показав себе з кращого боку. Пристосований до існуючим устаткуванням він підвищує продуктивність у 6 - 15 разів і повністю усуває тяжку фізичну працю. Всі операції автоматизовані. Один оператор може доглядати 10 таких апаратів.

Тепер працюють уже 300 фільтрів на 30 підприємствах різних галузів промисловости. Кожний з них дає 15 - 20 тисяч рублів річних заощаджень.

Новий фільтр-прес завоював собі славу і за кордоном, де він відомий як „український фільтр". Він запатентований у США, Англії, Франції, ФРН (Західна Німеччина — тгл), Японії. Його з успіхом продемонстровано на міжнародних виставках у Парижі, Лондоні, Загребі. Фірми ФРН і Японії закупили ліцензії на право випуску.

Керівники однієї японської фірми пишуть до Харкова: „Автоматичний фільтр-прес «ФПАКМ», який ми зареєстрували як „український фільтр", придбав добру славу не тільки в Японії, але і в Європі, Канаді... Ми дістали замовлення з токіоського муніципалітету на такі преси. Їх вживання стає перспективним через нестачу в Японії площі для розміщення відстійників".

Робота, що вирішила настільки важливу проблему, як автоматизацію розщелення тяжко фільтруючих продуктів і очищення стічних вод, подана на змагання для одержання премії СССР.

Міністерство хемічного і нафтового машинобудування СССР повелося правильно, коли почало поширювати виробничі основи бердичівського заводу „Прогрес", для випуску нової продукції, що користується величезним попитом у нашій країні і за кордоном. Проте будують тут досить повільно (підкреслення мос — тгл). Необхідно максимально прискорити темп будівництва.

Д. Шумський
харківський кореспондент «Правди» (18 жовтня)

переклав ТГЛ

Будують церкву в Чікаго

У Чікаго 18 жовтня понад 2,500 людей брали участь у врочистому посвяченні площі під будову церкви св. Володимира й Ольги. Того дня зібрано 10.800 на будівельний фонд.

«Ми старасмося, щоб наша Церква була українською не лише за формою, але і змістом. В Українській Церкві мають плекатися ріді традиції, обряд та духовність. Ми робимо зворот до свого, а відкидаємо чуже, накинене нам силою чи власними незнаннями», сказав п. С. Голяш, у час обіду-зустрічі після посвячення площі.

«Мя диспонуємо щирими серцями, готовими до праці руками та ідейною патріотичною громадою» — так сказав про парафіян та їхній пляи побудови церковно-культурного осередку проф. В. Маркусь, який був головним промовцем.

Нова церква будується при вулиці Супіріор. Сподіваються, що в 1971 році будова буде закінчена.

На цю пору чікагська українська католицька парафія користується православною церквою св. Володимира. Душпастирями є оо. П. Джулинський та Ю. Габрусевич.

Жидівський дух живе в СССР

Голда Меїр, прем'єр Ізраїлю, сказала, що вона зворушена листами від молодих жидів у СССР, «Жидівський дух живе», сказала вона.

Єрусалимська бібліїна й археологічна школа, яку провадить нюйоркський «Гібрю юніон коледж», вшанувала Голду Меїр дипломом почесного доктора філології. Дякуючи за честь, д-р Меїр указала на молоде жидівське покоління в СССР як приклад для інших. «Хочу жити і вмерти в Ізраїлі», таке мені пишуть звідти, сказала вона.

Між студентами єрусалимської школи є багато американських громадян. Г. Меїр закликала їх залишатися в Ізраїлі. Для студентів археологічної школи збудовано триповерховий будинок. Майже всі кошти заплатила М. Файштайн з Філядельфії, ЗДА.

ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПРАВОСЛАВ'Я

Віннінезька митрополича канцелярія офіційно оголосила, що «Всеч. о. Іван М. Чиченко подав до відома Преосвященішому митрополитові Максимові листом з 17 жовтня ц.р., що він „вирішив вернутися назад до Української Православної Церкви"».

Отець Ів. Чинченко, в час минулої війни, прибув до Львова, де, познайомився з митрополитом Андрієм Шептицьким, став католиком і згодом був висвячений на священика. Після війни прибув до Канади.

ПРЯШІВЩИНА, ДЕ ЖИВУТЬ УКРАЇНЦІ І СЛОВАКИ (9)

Вікентій ШАНДОР

Добра і корисна праця УНРП закінчилася в грудні 1952, коли вона на «наказ згори» мусіла припинити свою діяльність. Зрозуміло, що справжні причини припинення її діяльности ніколи не були подані до публічного відома. Як головний аргумент подано, що УНРП і після перемоги «над реакцією в ЧСР у лютому 1968» присвоювала собі право заступати інтереси русинів-українців. Отже, не можливо, щоб побіч комуністичної партії існувала ще якась інша установа для оборони національних прав.

У той час уже велася завзята кампанія проти деяких осіб з культурно-громадського життя Пряшівщини, яких обвинувачувано в «українському буржуазному націоналізмі». Ліквідовано також «Український реферат», державну руську учительську семінарію та ін. У той час права русинів-українців не були забезпечені в конституції.

Навіть таке невинне гасло: «що греко-католик, то русин» — було проголошене націоналістичним. Словацькі шовіністичні кола зорієнтувались у тому, що для їх цілей на Пряшівщині в ту добу назва русин-русини була більш небезпечна, ніж українець. Це випливало з того, що місцеве населення визначало свою національність нашою старою історичною назвою і при переписі населення вимагало високий відсоток русинів. Пряшівщина національно завжди стояла твердо на стародавній історичній назві «русин, русини».

Тим то і пояснюється, що слову «русин» словацькі офіційні кола почали приписувати зовсім інше значення. «Русинство розуміється як політично-ідеологічний фактор, а не як ступінь національної свідомости, тому воно було заборонене. А коли ж про приналежність до українського народу ми ще не встигли його (населення — В.П.) переконати, йому залишалася рубрика словака». Так пояснюють цю проблему ваші браття на Пряшівщині («Дружно вперед», ч. 9, вересень 1968, стор. 5).

Органи державної безпеки, видаючи громадянські посвідчення, відмовлялися записувати національність «русин», мовляв, «у нас такої національности нема». У таких випадках записували просто «словак» (Байцура, стор. 134). Хто виразно називав себе українцем, той попадав під означення «буржуазного націоналіста». Не диво, що в такій штучно і злобно створеній ситуації національна статистика населення Пряшівщини була сильно покручена. У що добу на Словаччині були вже при кермі ті самі чиняки, які за Словацької держави знищили на Пряшівщині коло ста русинських шкіл, про що згадує резолюція УНРП від 12 серпня 1949.

До створення нової організації для русинів-українців Пряшівщини під назвою Культурний союз українських трудящих (КСУТ) дійшло щойно в 1954 році. Особи, які були покликані заступати інтереси русинів-українців, часто наражалися на небезпеку переслідування. Виходило б, що кожному вільно виявляти себе національно й обороняти культурні та політичні права свого народу, тільки не русинам-українцям.

Подібне недобросичливе ставлення урядових органів до русинів-українців мало місце і в справах економічних. Загальновідомий факт, що під час останньої війни найбільше потерпіла саме Пряшівщина, якій у відбудові присвячено найменше уваги. Не менше відомий також факт, що потерпілі русини-українці ще десятиліття по війні жили в землянках.

Для ілюстрації подасмо, що в Межилабірській окрузі з 49 сіл знищено цілковито 18 («Гляс люду» від 2 березня 1945); у Свидницькій окрузі з 4860 хат було знищених 2,135. Шкода подавалася на 177 мільйонів корон («Пряшівщина», 24 травня 1945). Подібна ситуація була і в інших округах, заселених русинами-українцями.

25 РОКІВ ПРАЦІ ПЛАСТУ В ЕДМОНТОНІ

п.з. сен. Василь КУНДА

По другій світовій війні велика частина української еміграції прибула до Канади. Між ними було багато пластунів, які в нових осередках поселення почали організувати пластове життя. Так було і в Едмонтоні.

Ініціятивну пластову групу в Едмонтоні створено 25 вересня 1948 р. 14 жовтня того ж року група перетворилася в пластову станицю, а її першим станичним став пл. сен. Іван Пшоняк. В 1948 р. станиця мала 28 членів, але вже в 1950 р. членство зросло до 139 осіб. За час 23-річного існування пересічна кількість членів була 150 осіб, хоч у деяких роках бувало й 170 членів.

Членів Пласту можна поділити на такі групи: новаки (7-11 років) — 45%; юнаки (11-17 років) — 35%; старші пластуни (17-24) — 5%; сеньйори (понад 28 років) — 15%.

Як видно з цієї статистики, 80% членів — це ті, яких треба виховувати; цю роботу мають зробити 20% решти членства, а саме старші пластуни і сеньйори.

Коли брати під увагу старше пластунство, то їх переходовий, нестабільний вік обмежує їх участь у пластовій праці, бо тільки бл. 5% лишається в Пласті. Тому значну частину виховної праці мусять узяти на себе сеньйори, що здебільшого й без того переобтяжені родинними, професійними і громадськими обов'язками. Ці обставини повинні мати на увазі батьки, що посилають дітей до Пласту. Ті батьки повинні приєднати до Пластприяту і допомагати у вихованні дітей, узявши на свої плечі господарську ділянку праці.

СТАНИЦЯ. Організаційно всі улади в даному осередку творять станицю. Провід станиці вибирають щорічно на загальних зборах усі члени Пласту, які покінчили 18-тий рік життя.

Едмонтонська станиця зареєстрована в Альберті як виховна, незарібкова організація. На цій підставі пожертви на Пласт можна подавати у податковому звіті для відрахунку.

Міська управа Едмонтону також звільнила станицю від податку за Пластовий дім.

Станична старшина має за завдання координувати працю, адмініструвати майном станиці і репрезентувати Пласт перед спільнотою. Виховну працю плянують і проводять кошові, вибрані на загальних зборах станиці, спільно з виховниками на чолі із звіздовими для новацтва і зі звіздовими для юнацтва.

У хлопців і дівчат є окрема організаційна структура.

Старші пластуни і пластунки теж належать до кошів.

Новацтво, юнацтво і старше пластунство є виховними уладами. Вони організовані в гуртках. Кілька новацьких роїв творять гніздо, а юнацькі та старшопластунські гуртки творять курені. Завданням виховних уладів є плекати характер і виховувати пластунів на корисних членів суспільства.

(закінчення на 3 стор.)

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОСИЛКИ НА СВЯТА В УКРАЇНУ ВПЕВНІ ЗАПЛАЧЕНІ ТОН, ЩО ІХ ДІСТАЄ, НЕ ПЛАТИТЬ НІЧОГО СВЯТОЧНА ПАЧКА

$35.50

4½ фунта білої муки, 2¼ фунта ряжу, 2¼ фунта цукру, 1 фунт мармеляди, 1 фунт макарону, 1 таблична шоколяду, 1 торбинка овочевих цукерків, ¾ фунта салямі, 1 фунт мішаних овочів, 100 гр. кави в порошку, 2 торбинки порошку до печива, 2¼ фунта вівсяної муки, 2¼ фунта кукурудзяної муки.

10 ХУСТИН

46.30

5 вовняних хустин в великі або малі квіти, або турецькі взори, і 5 шовкових хустин в різних кольорах.

На пересилку летунською поштою треба додати $8.50.

НАЙБІЛЬШ ВАРТІСНИЙ ДАРУНОК, ЯКИЙ ВИ МОЖЕТЕ ВИСЛАТИ ВАШИМ РІДНИМ

ФУТРО ІЗ ШТУЧНОЇ ШКІРИ

Надзвичайно вартісний великий вибір — Мінк (гладкий або в паски), кримка, з ягнята, або барана.

Повна ціна лиш $99.00

СПЕЦІЯЛЬНА КОМБІНАЦІЯ — $116.00

3 ярди матеріялу на чоловічий зимовий плащ, 100% вовна, 3 ярди матеріялу на жіночий зимовий плащ, 3½ ярда матеріялу на чоловічий одяг 100% вовна, 3 ярди матеріялу на жіночу зимову суконку — 100% вовна, 2 простирала (подвійна ширина), 2 полишники, 6 турецьких рушників.

Багато інших спеціяльних посилок на Свята.

ДОМАГАЙТЕСЯ НАШИХ НОВИХ ДАРОВИХ КАТАЛОГІВ ЗІ СВІТЛИНАМИ

Замовляйте тепер замовляйте лише через

INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23 rd Street New York, N.Y. 10010

Жадайте наших нових дарових катальогів зі світлинами

НЕ ВБИВАЙ

Історична повість (28)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Не буде ж Кочубей таким дурнем, щоб, діставши в час вістку, сидіти в своїй Диканьці і дожидатися гетьманових сотень. А втече — так усе буде добре. За той час перемелеться і мука буде.

Як Мазепа перейде до Карла, — тоді хай собі Кочубея питають, як хочуть. Діла він не попсує.

* * *

Післанець від Апостола прибув у Диканьку скорше від гетьманових післанців. — Василю, спасайся, утікай.

Кочубей післав по Іскру і вони перебралися через Ворсклу.

Трощинський і Кожухівський не застали їх у Диканці. Перетрусили двір, питали людей, — нема, утекли.

Три дні гонили за ними, як за зайцями хорти.

Одні казали, що втікачі на Колмак дійшли, другі, що до Самари, а треті, що вони в Красному Куті сидять.

Гетьманський приказ був зловити їх і доставити в Хвастів. Гетьман гадав, що коли Кочубей не сховаєть-ся в пору, так гетьман якийсь час затримає його в Хвастові, підібравши відповідний викруг.

Та гетьманові плями помішав не хто другий, а сам таки Василь Леонтієвич, і не кому, а самому собі на згубу.

Хоче кого покарати Господь, так розум йому відбере.

На таке і з Кочубеєм вийшло.

НЕХАЙ ПОСТРАЖДУ

Не сміймашии Василя Леонтієвича, Трощинський і Кожухівський заїхали в Ковалівку, де проживала Любов Хведорівна.

Було це саме на священомученика Василія. Рано вранці наповнилося просторе подвір'я Кочубеєвого двора гадяцькими полчанами Трощинського, охочекомонниками Кожухівського і сотнею волохів.

Люди були лихі, що три дні товклися з місця на місце, їх обгортав гнів, якими лютують миливі, коли їм не вдається зловити звіря. Перетрусили увесь двір, але Кочубея і тут не знайшли, а за те знайшли чимало добрих харчів і смачного питва.

Втомлені, невиспані і голодні кинулися заспокоювати голод і спрагу. Повдилися, як побідники в завойованому краю.

Врешті пригадали собі, що в Кочубея є родина, жінка й діти. — Де Любов Хведорівна?

— В церкві.

Начальники, не надумуючися довго, рішилися взяти її з церкви.

Був це крок зайвий. Досить було обставити дороги з церкви і забрати родину Кочубея, як вона вийде по скінченім богослуженні. Ні. Трощинський післав туди сотню волохів під проводом їх ротмістра Костя Великого і його трьох підручників.

Волохи окружили церкву, Кость Великий і його підручники увійшли в святиню.

Не зважаючи на службу Божу підійшли до Кочубеїхи. — Його милість гадяцький полковник кличе Любов Хведорівну до двора!

Любов Хведорівна глянула на ротмістра і його підручників, догадалася в чім діло і відповіла рішуче: — Не піду з церкви, нехай постражду між олтарем, як Захарія. — Вроджена гордість і розуміння того великого значення, яке в краю мав її муж, не давали їй покоритися насилі.

Біля неї сиділа невістка, Апостолова донька. Тая знала про добрі зв'язки свого батька з гетьманом і покладалася на них.

— Ходімте, мамо. Покоріймся приказові влади, Христос, Бог наш, велів віддати кесареві, що кесареве, а Богові, що Боже.

— За те й терплю, що кесареві кесареве віддати хочу.

Народ у церкві заворушився.

Священик не переривав богослуження, але ніхто не слухав його. Народ дивився на Любов Хведорівну, як на ктиторку і благодітельку святині і хоч не любив Кочубея, як узагалі не любив панів, а все ж таки поважав його і його родину за те, що були вони щедрі для церков і манастирів і не глухі на голос людського горя.

Усіх сильно вразив напад озброених старшин православної віри на церкву православну.

До чого ми дійдемо, коли вже й свої своєї церкви не шанують? Чого ж хотіти від чужинців, католиків і лютеран, коли православні старшини під час богослуження вдираються у православну церкву і починають гвалт?

Народ шумів. Волохи подзвонювали шаблями и. Момент був небезпечний.

— Мамо! Не доводім до кровопролиття, до ще більшого збезчещення святині!

Насилу вговорили Любов Хведорівну, щоб вона вийшла із церкви.

Перед церковними воротами чекала її колясна. Сила з невісткою, волохи окружили коляску і поїхали до нового двора.

* * *

Було це на провесні. Розвивалися дерева, прозябала трава, по лугах бродили бузьки-чоногузи.

Народ, побачивши Кочубеєву карету, окружену волохами з шаблями наголо, дивувався і не ставав, як звичайно, щоб поклонитися генеральному судді, тільки всякий уступався, як найдальше з дороги, щоб не попастися під кінські копита та під волоські шаблі.

Кочубеїха нічого, крім кінських боків та крім штанів і чобіт волоських солтенників, не бачила, не знала навіть, куди її везуть.

В її душі накипало ще більше завзяття.

Уявляла собі, що це Мазепа, довідавшися про донос, мститься на них, але цар обстане за ними і не дасть зробити кривди своїм вірним підданим. Добре, що над Мазепою є ще хтось сильніший від нього, добре, що гетьман не є самостійним станучим на Україні.

Щоб лише скорше їх листи дійшли до царських рук, — вже він зробить Мазепі кінець.

За тими думками не зчулася, як коляса наближилася до Кочубєєвого двора. Минули майдан і звернули у двірську вулицю. Крізь оцвілені двері пізнала Любов Хведорівна свій новий, гострошпилястий дубовий частокіл.

Перед брамою спинили коней. Кость Великий покакав до двора сповістити Трощинського, що Любов Хведорівна тут.

* * *

Трощинський, любібадяши смачно та випивши над міру, спав у столовій на новій шкіряній канапі. Полковник Кожухівський рився в Кочубеєвих паперах у його кабінеті, біля Кочубеєвої святині.

Крізь двері заглядав туди Бакх, що сидів на товстопузій бочці, над котрою було надписане: «чоловік не свиня, більш відра не вип'є», «жінка люба, що вела чоловіка з корчми за чуба» і собі ставала нашийники й зазирала до кабінету, тільки москаль, котрий провадив козака на вірьовці, не цікавився нічим і йшов собі дальше.

Ніхто не сміє будити Трощинського, ані відрвати від діла охочекомонного полковника Кожухівського, і Кочубеїсі довелось добру годину простояти перед своєю власною брамою. Бачила, як козаки й волохи снувалися по її подвір'ю, як відчиняли дубинки й винюсили з них, що кому заводно. Вона не стерпіла такої наруги, вилізла з коляски і пустилася вузьколо, не тратячи ще влаштованого доріжкою від брами до двірського ганку.

Подвір'я було повне козацьких коней. Розкульбачені або й ні, повинанні до плотів, або пущені самопас, іржали, оглядаючися, чи не несуть їх сіна й оброку. Чимало їх паслося на великому муравнику, котрий Кочубеїха з таким накладом праці виплекала перед ганком і на котрий навіть курки не вільно було впустити. Всюди насмічено, напсовано, нарушівано, а може, й награбовано.

З гіркими почуттям кривди підступила до двора його власниця.

Трощинський якраз перспався, стояв біля вікна і протирав очі.

Побачивши Кочубеїху, спалахнув гнівом. Як це її сему без конвою пустили! Але пригадав собі, що все ж таки це жінка високого старшини і що годиться й їй вийти назустріч, бо він, зайнявши двір, являється до якоїсь міри його повінвільним господарем.

Любов Хведорівна глянула на Трощинського і — стала.

25 РОКІВ ПРАЦІ ПЛАСТУ В ЕДМОНТОНІ

(закінчення з 2 стор.)

пільства. До цієї мети вони йдуть шляхом самовиховання. Виховники повинні бути тільки дорадниками гуртків.

Починаючи від гуртка чи роя, пластуни вибирають з-поміж себе провід і таким способом приготовляються до суспільного життя.

Успіх праці гуртка залежить великою мірою від хисту виховника. Добрих виховників часто бракує не тільки у Пласті, але теж в інших подібних укрїнських чи англійських організаціях, хоч ці останні мають великі фінансові ресурси.

Едмонтонський станиці також трудно було знайти потрібну кількість виховників. Останнім часом становище покращало. Тепер станиця має більше молодих виховників, ніж новацьких і юнацьких гуртків.

ДЇЛ відрадний стан повинні використати батьки і післати більше дітей до Пласту. Всім треба усвідомити, що в наш час, коли в містах безліч «гіпшісів» і наркоманів, добра організація молоді може охоронити їх дітей від моральної і фізичної руїни. Едмонтон має п'ять українських молодечих організацій, кожна з трохи відмінною програмою, так що кожний здоровий юнак і юначка може знайти для себе товариство. Молодь потребує товариства і якщо не знайде доброго, то попаде в дихе зі шкодою для себе, для батьків і всього суспільства. Пам'ятаймо нашу мудру приказку: з яким пристаєш, таким сам стаєш.

ТАБОРИ. Одним із дуже помічних засобів виховної праці є табори. Табори розвивають дружбу між дітьми і приготовляють їх до тяжчих умов життя. Чи можна припускати, що добробут, серед якого живемо, буде тривати вічно? Треба бути приготованим, що господарські й інші обставини можуть змінитися. Щоб їх пережити, наші діти мусять бути більше загартовані за нас.

Почавши від 1949 року, станиця улаштовує новацькі і юнацькі табори, в яких бере участь пересічно 60 новаків і 30 юнаків. Від 1954 року новацькі табори відбувалися в пластовій оселі в Сіба Біч біля Едмонтону. Юнацькі табори були також спочатку в Сіба Біч, а від 1963 р. організовано їх у горах близько Джаспер чи Банфу.

В цих таборах дуже часто бували пластуни з інших станиць, а наше юнацтво їздило в табори, організовані іншими станицями. Цей обмін був частинно фінансований федеральним урядом.

Юнацтво і старше пластунство брало участь у крайових пластових зустрічах. У Вінніпезі в 1954 р. була зустріч з нагоди 40-річчя УСС, в Грефтоні (Торонто) в 1957 р. — з нагоди 45-річчя Пласту, у Вінніпезі в 1961 р. — з нагоди відкриття пам'ятника Шевченкові, далі, зустріч в Едмонтові 1963 року станиць західної Канади, зустріч у Джаспері, получена з мандрівними гірськими таборами, в яких взяло участь 450 учасників в 1966 р., зустріч в оселі Батурин (Монреаль), получена з відвідинами Світової виставки в 1967 р. і цього року — зустріч у Вінніпезі з нагоди 100-річчя Манітоби, получена з мандрівкою по Манітобі.

ДІМ ТА ОСЕЛЯ. Едмонтонська пластова станиця 1960 року за 15,000 дол. купила Пластовий дім і за три роки сплатила борг. Цей дім виконав своє завдання, але тепер потрібно нового, більшого приміщення. В найближчих двох-трьох роках про це приміщення треба буде подбати. Станиця вже створила будівельний фонд (бл. 6,000 дол.). Гроші зібрано минулими роками з нагоди коляди.

Другою пекучою справою, що потребує негайної розв'язки, є літня пластова оселя. Раніше станиця мала до розпорядження фарму близько Сіба Біч. Тули перевезено закуплені Пластприятом бараки. Винайм цього приміщення скінчився минулого року, і станиця мусить знайти нове місце під новацький табор.

Для юнацтва постійного приміщення на табір не потрібно. Таборування під шатрами в державних парках виявилося дуже практичним. Українські пластуни мають добре ім'я в керівників парків, і сторожі парків дуже радо помагають таборовикам і навіть запрошують користати з парків у наступному році.

Пластуни не тільки прийнають допомогу; вони також допомагають іншим. Допомога іншим — пластовий обов'язок. На різні загальні цілі станиця робила збірки. З поважніших збірок треба згадати допомогу українській школі в Нойштаті, в Німеччині, на удержання якої станиця протягом 15 років вислала бл. 3,000 дол., а також допомогу на видання «Енциклопедії українознавства».

Підсумовуючи працю пласту в Едмонтові за останніх 23 роки, треба ствердити, що пророблено багато, коли брати під увагу малу число старших членів Пласту, на плечах яких був увесь тягар праці. Пласт повинен бути задоволений з дотепершніх осягів і глядіти з вірою у майбутнє. Пластуни, як і батьки дітей у Пласті, повинні бути свідомі, що в будучині же їх ще багато праці, яка буде вимагати ентузіязму і жертвенности від нас усіх.

ГІСТЬ ІЗ ЧІКАГО

Професор католицького університету ім. Лойолі в Чікаго д-р В. Маркусь приїздить до Едмонтону і матиме доповідь про українську патріярхію в неділю, 15 листопада, в залі УНДому.

Вісті з Едмонтону

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ СПРИЯННЯ УНРАДІ

«Державний центр УНР треба зберегти»

(ТГЛ) У неділю, 18 жовтня, в залі УНО, по полудні відбулися чергові загальні збори платників та прихильників Української Національної Ради.

Голова зборів Петро Саварин почав ділову програму зборів вшануванням пам'яті померлих діячів комітету та рядових прихильників УНРади вставанням та однохвилинною мовчанкою.

Були загальні привіти від М. Лівицького — президента Української Народної Республіки в екзилі; М. Степаненка — заступника президента УНР; Я. Маковецького — голови УНРади; С. Довгаля — голови Виконного Органу УНРади та І. Яніщевського — голови представництва В. О. УНРади на Канаду.

Після цього відбулося звітування дотепершньої управи комітету. Голова К. М. Теличко сказав, що не зважаючи на кризу УНРади та розкол деяких її складових організацій, едмонтонський комітет зберіг рівновагу. Всі члени управи завжди працювали в повній згоді.

Останньою найбільшою подією, якій комітет віддав багато часу та роботи, була зустріч з д-ром Теофілом Леонтієм та пов'язані з нею збори управи, народне віче, бенкет та інтерв'ю з представниками пресових органів та радіо. Едмонтонський щоденник «Джорнал» подав прихильний опис зустрічі з д-ром Леонтієм, керівником ресорту внутрішніх справ Виконного Органу УНРади, тобто виконуючим обов'язки міністра внутрішніх справ.

Довголітній секретар управи комітету Петро Трильовський звітував про свою роботу. Він також зворушливо закликав присутніх на зборах всебічно підтримувати найвищий репрезентативний орган поневоленої України — Державний центр Української Народної Республіки в екзилі, саме існування якого є болючим терном в оці Москви. «Потрібно не лише слів, але й конкретної роботи та матеріяльних жертв. Покинувши рідні землі, ми повинні неустанно працювати для здійснення великих ідеалів, втілених у світлих актах 22 січня, бо цього не можуть робити наші поневолені брати і сестри в Україні! Не смісмо за підшептами «реалітетників» йти на «діялог» з нещадним ворогом України», — пристрасно закликав секретар комітету П. Трильовський.

З тремтінням у голосі пригадав він початки існування комітету сприяння УНРаді та піонерів-колядників, ентузіястів того вже проминулого періоду, який поклав основу під теперішній комітет. Сумно звучали останні слова довголітнього діяльного секретаря Товариства, слова його «лебединої пісні»: «Настав час на зміну — треба молодого секретаря. Дякую всім за дотепершнє довір'я до мене».

Звіт скарбника Ів. Прокопа був короткий і дільовий. Він поставив фінансовий обліх комітету на справді фаховий рівень, як сказав д-р Суховерський, голова контрольної комісії. «Мені приємно було бути у вашому середовищі. Мало вже лишилося первісних членів комітету. Я мушу відступити від роботи, бо я хоч і не старий, але вже давній. Хочу поїхати до БіСі», — сказав І. Прокоп.

Д-р М. Суховерський у своєму звіті зазначив, що більшість роботи комітету лежала на плечах голови К. М. Теличка. «Нам не вдалося залучити до прихильників УНРади ні одного багатого мецената, але, на мою думку, — краще мати багато малих платників, бо «з миру по нитці — голому сорочка», як каже мудре прислів'я».

«Ми можемо мати застереження до окремих осіб, але не до установи, як такої... Поки не буде вільних виборів в Україні, екзильний уряд Української Народної Республіки лишається єдиним законним представником України. Ми ще не досить цінимо наші установи; не можна таку роботу починати від себе!» — закінчив свій виступ д-р Суховерський.

Голова зборів П. Саварин підсумував виступи попередніх промовців: «Управа нашого комітету працювала у згоді. Коли УНРада поділилася, сталося замішання. Але принципи важливіші від людей. В інших центрах, наприклад у Торонті, стався поділ. Не ті, що відходять, а ті, що лишаються, можуть щось зробити».

Виступ М. Ткачука досить точно відбив настрій присутніх: «Аномалія завжди існувала у всіх організаціях... Роздвоєння УНДО ще не вирішує долі УНРади... Екстремістичні організації діють на шкоду загалу. Державний центр УНР треба зберегти за всяку ціну».

Збори схвалили роботу едмонтонського Комітету сприяння УНРаді та уділили йому абсолюторію.

До нової управи комітету увійшли: К. М. Теличко — голова; П. Саварин — 1-ий заступник голови; С. Грох — 2-ий заступник голови; Я. Рослик — 3-тій заступник голови; Т. Г. Литвак — секретар; Людмила Зуєвська — скарбник; інж. Н. Солонний — член управи; контрольна комісія: д-р М. Суховерський — голова; Ів. Клим та К. Кузьмак — члени.

До ширшої ради увійшли: І. Р. Зеник, О. Єрінюк, Я. Іванусів, Ю. Івьо, С. Климкович, Ол. Рудницька, д-р С. Монастирський, В. Танасюк, Н. Фарина, Р. Осташевський, П. Трильовський, М. Хом'як, Б. Мельничук.

Новообраній управі висловлено бажання здоров'я, вдачі та успіху в їх роботі для великої справи визволення України. Ласкавих прихильників Державного центру УНР просять надсилати грошові пожертви на адресу нового скарбника: Mrs. L. Zujewskyj, 11524 - 78 Ave., Edmonton 61, Alberta.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Антибольшевицька Ліга молоді в Едмонтоні в суботу, 7 листопада, організує протикомуністичну маніфестацію. О 12-ій годині опівдні учасники маніфестації підуть походом з-під будинку провінційної легіслятури.

По інформації телефонуйте: 455-0637.

Авторський вечір д-ра Марії-Адріяни Кейван

(ор) У залі УНО 18 жовтня був авторський вечір д-ра Марії-Адріяни Кейван, організований едмонтонським відділом Організації українок Канади.

Жовтень, осінній місяць, в якім люди збирають Божі дари і плоди своєї праці, призначено вже здавна на відмічення дарів духа людського, Богом даного, на книжку.

Книжка має величезне значення в житті людини, народів і людства.

Відкриваючи авторську вечір, п-і Климкович сказала, що едмонтонський відділ Організації українок Канади щороку різним способом відзначає місяць книжки. Цього року присутні гості мають приємність послухати декількох уривків з творів д-ра Кейван.

Д-р Кейван відома в Едмонтоні не тільки як суспільно-громадська діячка, як організатор та керівник Гуртка книголюбів; вона знана також як авторка та публіцистка.

Її оповідання, нариси і статті друкувалися в журналах Канади й Америки: «Наше життя», «Жіночий світ», «Нові дні», в альманаху «Північне сяйво», в часописах «Самостійна Україна», «Новий шлях», «Українські вісті».

На авторському вечорі п-і О. Манастирська та п-і О. Бойко читали уривки повісти «Неділя», а сама авторка читала два нариси: «В зимову ніч» і «Мертві дерева». Прочитані уривки з повісти «Неділя» вражали глибиною думки. Героїня, серед зматеріялізованого життя, шукає «неділі» для своєї душі. В нарисах „У зимову ніч" і „Мертві дерева" представлені понурі настрої, що їх у людини викликають зимова заметіль чи мертва природа.

Ця вдала імпреза була гарним відзначенням жовтня — місяця української книжки.

Після читання був чай та гутірка.

РАДІОПЕРЕДАЧІ З ЕДМОНТОНУ

Централя Едмонтонської єпархії пересилає щопонеділка о 9-ій годині вечора півгодинні програми з французької радіостанції в Едмонтоні.

2 листопада: Роковини Листопадового зриву (інж. В. Горбай — Братство УСС).

9 листопада: Роковини смерти Митрополита Андрія Шептицького (о. В. Тарнавський).

16 листопада: 25-річчя Пласту в Едмонтоні (П. Саварин і виступи пластунів).

23 листопада: Український дім пенсіонерів в Едмонтоні (о. канцлер М. Сопуляк).

* * *

У вівторок, 3 листопада, с 8.30 вечора півгодинна радіопередача оо. василіян з едмонтонської французької радіостанції.

Радіопередача буде щовівторка о тій самій годині.

ДЕ, ЩО, КОЛИ БУДЕ В ЕДМОНТОНІ

Неділя, 1 листопада:

год. 7.30 веч. в залі філії УНО, 10629 - 98 вул.: святочна академія в 52-річчя Листопадового зриву (доповідь матиме д-р А. Мартинюк).

* * *

Середа, 4 листопада:

від 2.30 попол. в УНДомі: базар І відділу „Доброї волі".

* * *

П'ятниця, 6 листопада:

о 7.30 веч. в школі ім. св. Миколая (Беверлі) — осінній базар відділу ЛУЖК парафії Покрови. (продаж домашнього печива, ручних робіт, уживаних речей).

* * *

Субота, 7 листопада:

о 7-ій год. веч. сходини гуртка книголюбів у п-і А. Байрак, 11209 - 123 вул.

* * *

о 8 год. веч. в Беверлі «Рікріейшн сентер», 4209 - 111 авеню: «пущення» та розгра базарових книжечок ЛУЖК парафії Покрови.

* * *

Неділя, 8 листопада:

від 2:30 до 5:30 попол. в залі УНДому, 9620 - 109 авеню: парадний чай і пластова виставка з нагоди 25-річчя відновлення Пласту.

BAYDALA Drug Stores

- Parkade (Cor. 103 St. & Jasper Ave.)
- Avord Arms (Avord Arms Bldg.)
- Northgate Professional Bldg. (12948 - 97 St.)

Specializing in Wigs — Radios — Prescriptions

"OPEN TILL MIDNIGHT ALWAYS"

Пачки до Европи й Азії

Найстарша висилкова фірма на західну Канаду, яка висилає найкращої якости матеріяли англійського виробництва і готові речі всякого роду.

Також приймаємо речі, куплені в Канаді, за котрі мусимо брати всі оплати, що нам наложені.

Оплата за висилку пачки з Англії 11.75 дол. без різниці, чи пачка коштує 40.00 дол. чи 300.00 дол.

М. Лаврин

Overseas European Trading Co.

TEL.: 424-6860 10531 - 97 Street

EDMONTON 16, Alberta

ВИНАЙМАЄМО НОВУ ПАРАФІЯЛЬНУ ГАЛЮ на родинні і громадські імпрези

Приготовляємо весільні прийняття по приступних цінах.

Парафія св. Володимира в Калдер (Едмонтон)

12726 — 119 стріт. Телефон: 455-4906 або 454-1177

АСЕКУРУЄМО

Авта, будинки, хатні речі бізнеси, від вогню, грабежі, особисту відповідальність (liabilities), морге-джові довги, рівнож асекурації: життєва хворобова, від випадку та шпитальна.

10% знижки на будинки, хатні речі й особисту відповідальність (liabilities)

Cwikilewycz Insurance Agency

10960 - 75 Ave. Edmonton, Alberta

Tel.: 433-7629 — 424-0915

УВАГА! НОВА АДРЕСА! УВАГА!

ФУТРА

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ФУТЕР, ЖАКЕТІВ ШАЙОК ТА КОВНІРІВ

35% ЗНИЖКИ

Persian Lamb, Mouton Lamb, China Mink, Hudson Seal, Squirrel, Muskrat & French Seal Coats & Jackets. Caps, Collars & Muffs. REPAIRING, REMODELLING & RELINING

Пишіть за інформаціями, або зайдіть особисто до:

DOMINION FURRIERS

10012 - 101A Ave., Edmonton, Alberta

напроти McLeod Building

Phone: 422-4336 Res.: 455-3229

А. Колодка, власник

no hang-ups...

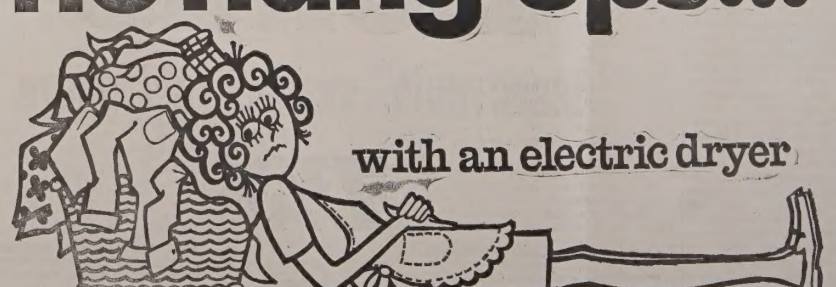

Прати на мокро означає, що треба розвішувати. І то не раз. Це ніяка приємність — щороку причіпляти й відчіпляти тисячі пришпок до білизни. Ніяка приємність — тягнути тисячі фунтів мокрої випраної білизни на шнур та зі шнура.

Звільніться від вашого розвішування білизни. Відкрийте чудову вигоду електричної сушарки. Лагідне електричне тепло досконало сушить ваш постійно запрасований одяг, як теж і іншу одежу.

Підіть негайно до вашого торгівця електричним приладдям... і покиньте ваше розвішування білизни.

Edmonton Power

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ
UKRAINIAN NEWS

Український католицький тижневик ◆ Виходить щочетверга в Едмонтоні ◆ Видає Спілка «Українські вісті» ◆ Річна передплата в Канаді: $5.00, поза Канадою: 6.00; зміна адреси: 15 центів.

Published every Thursday in Edmonton ◆ Member of the Canadian Weekly Newspapers Association ◆ Yearly subscription in Canada — $5.00, in other countries — $6.00.

Ukrainian News, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alberta
Телефон 422-5708 Telephone
Second class mail registration number 1035.

НЕ ПРО КАРДИНАЛА ТІССЕРАНА

З того часу, як «Свобода» вмістила фотокопію листа кардинала Ежена Тіссерана, здається, не минуло ще й пів місяця, але українські газети вже встигли дати рішучу відповідь високодостойному авторові того малодостойного листа.

Кардинал Тіссеран не бачить потреби в українській патріярхії. Він волів би, щоб українці звались руснями і не розбивали єдности Руси, що складається з Великої, Малої й Білої Росії. Ці та інші історичні погляди французького кардинала, який бажає тільки щастя Русі й русинам, не знайшли в нас захоплення, ні навіть зрозуміння. «Свобода» аж у двох редакційних статтях, мовою українською та англійською, спокійно й рішуче осудила дивовижний виступ кардинала Тіссерана. Не менш рішуча, хоч менш спокійна була відповідь інших українських газет. І на цю пору сказано вже все, що треба було сказати, а може, й більш, ніж треба. Зрештою, «УВісті» і не вміли б ще щось додати. Ми приєднуємось до опублікованих критик, навіть найгостріших.

Рядки ці, отже, пишемо не про кардинала Тіссерана і його лист. Пишемо, щоб поставити просте питання: чи ще хтось, у нас, крім газет, озвався в цій справі? Газетні статті були добрі, деякі — дуже добрі, але було б зовсім недобре, якби в таких випадках, як цей, на поле бою виходили тільки редактори.

Ще у червні нюйоркська група прихильників українського католицького університету вислала кардиналові Тіссеранові брошуру про справу української патріярхії. Кардинал написав листа, який тепер викликав бурю. Сподіваємося, що люди, які одержали листа, не тільки подали його «Свободі», а й самі написали кардиналові Тіссеранові. На жаль, у «Свободі» нема про це згадки.

Найбільшим непорозумінням кардинала Тіссерана є те, що він не бачить політики там, де вона є, і бачить її там, де її нема. У листі кардинала є згадка про українську ієрархію: «Політичне хвилювання пошкодить вашій католицькій спільноті, як це вже сталося. Я бажав би, щоб ваша ієрархія це розуміла...» Документи IV архиєпископського синоду свідчать, що наша ієрархія добре розуміла і розуміє, що справа української патріярхії церковна, не політична.

Випад кардинала Тіссерана не можна назвати інакше як напасть. Напасть ця — такі несподіванки можуть повторитись — показує ясно, що синод українських єпископів повинен доручити комусь роль свого речника. Роля ця не завжди буде приємна, але вона конче потрібна. Інакше було б, наприклад, теперішнє становище, якби «Свобода», друкуючи листа кардинала Тіссерана, могла була одержати й подати також заяву речника українських єпископів.

У лицарському турнірі з кардиналом Тіссераном українські журналісти легко здобули перемогу. Але хай вони хоч трохи лаврів залишать іншим. Церковний бій, який тепер відбувся, був би неможливий в інших народів, які також цінять християнську терпеливість, але не роблять з неї єдиної чесноти.

ЗНАЙ, НІМЧЕ: В СВОЇЙ ХАТІ — СВОЯ ПРАВДА

Німецько-російський договір про співпрацю ще не ратифікований, співпраця ще не пішла повним ходом і невідомо, чи й коли піде, але деякі німецькі газети вже пєють кров українцям Мюнхену, який, як всі знають, є політичною столицею української еміграції.

«Шлях перемоги», газета бандерівської фракції ОУН, дає суворну відповідь тим німцям, які хочуть обмежити політичну діяльність українців Німеччини: «Яке моральне, людське право мають боннські чинники навіть плянувати обмежувати права політичної діяльности еміграції з-поза залізної заслони? Ми не приїхали як арабські, чи грецькі робітники на заробіток сюди! За те, що ми тут знаходимося, відповідає російська і нацистська тиранія».

Нехай німці не забувають, що українці мають незбагненних приятелів за океаном: «Сотні газет, журналів, видань емігрантів різних народів з-поза залізної заслони в ЗСА й інших країнах підіймуть акцію проти сучасної Німеччини, якщо вона відважиться на обмеження наших національних і людських прав. А право боротьби за самостійність України — є природне, є Боже право! Наші приятелі конгресмени, сенатори в ЗСА і в інших державах, походженням з наших народів, підіймуть у негативному змислі справу сучасної Німеччини у своїх країнах, якщо б сучасний бонський уряд і парлямент пішов на обмеження наших дій тут, на німецькій землі».

Бюлетень В.О. УНРади «Інформація» (ч. 3) приносить вістку, що Державний центр хоче придбати власне приміщення. Очевидно, в Мюнхені. Бо і в Мюнхені в своїй хаті — своя правда...

Покищо загрози нема, бо німецько-російської співпраці ще нема. А як буде? Не говорім про це. Вже й так брутальні німці, які ще нічого не навчилися, дратують наших політичних діячів, закоханих у Мюнхен.

Чому жидівська історія єдина?

БЕН-ГУРІОН ПОДАС СВОЇ МІРКУВАННЯ

»Іюнім бі-Тенах« («Біблійні спостереження») — так зветься книжка Давида Бен-Гуріона, що дає відповідь на питання: чому жидівська історія єдина в історії народів світу?

Духовний чинник в історії жидівського народу як цілости був куди сильніший, ніж в інших народів твердить Бен-Гуріон. Прийнявши віру в єдиного Бога, Ізраїль справді став вибраним і єдиним народом. Вірячи в перевагу духовних цінностей над матерією, жиди не відділяли духа від матерії, визнаючи також важливість матерії. В цьому, каже Бен-Гуріон, і є жидівський геній, що йде від старозавітних пророків до Айнштайна.

Книжка Бен-Гуріона вийшла з друку в Тель-Авіві. 17 жовтня авторові сповнилось 84 роки.

Д. Бен-Гуріон, родом із Польщі, був першим прем'єром Ізраїлю. Він завжди вивчав Біблію. Коли був прем'єром, заснував »Біблійну студійну групу», члени якої сходилися на збрання в резиденції Бен-Гуріона.

1 ЛИСТОПАДА 1918 У СВІТЛІ ЧУЖИХ ДОКУМЕНТІВ

Інж. Микола ФЛЯК

Вже 10 вересня 1918 р. Українська Парляментарна Репрезентація колишньої австро-угорської держави вирішила створити Українську Національну Раду західніх українських земель, які входили в склад австро-угорської держави.

Згідно з тією постановою 18 і 19 вересня 1918 у Львові відбулося збрання всіх українських послів до австрійського парляменту, галицького сойму та представників усіх українських політичних партій західних земель. Збір цей, як Українська Національна Рада, на основі права про самовизначення народів ухвалив відлучити від Австро-Угорщини всі етнографічні українські землі і створити з них Західню Українську Народну Республіку.

13 пункт Вілсона

Право на самовизначення народів проголосив президент Америки В. Вілсон у своїх відомих 14 пунктах. 13-ий пункт був такий: «Повинна бути створена польська держава, яка має охоплювати території з безперечно польськими населеннями».

В очах американських керівників Галичина (Східна Галичина) не була польською територією. Полковник М. Гавз, дорадник президента, в телеграмі до нього ще 29 жовтня 1918 р. писав: «Східна Галичина в великій мірі українська і по справедливості не належить до Польщі».

Це становище Америки в справі Східної Галичини було затверджене президентом Вілсоном та оголошене в «офіційним американським коментарі до 14 пунктів» («The Intimate Papers of Colonel House, arranged by Charles Seymour», Бостон - Ню Йорк, 1928, том IV, стор. 198).

Подібне становище щодо Галичини займав також керівник державного департаменту Роберт Лансінг. У меморандумі з 21 вересня 1918 він сказав: «Україна має бути державою в російській конфедерації, а до неї повинна бути прилучена та частина австро-угорської держави, де переважають русини» (R. Lansing, The Peace Negotiations, Бостон - Ню Йорк, 1921, стор. 194).

У столиці Габсбургів

Нещодавно вийшов з друку четвертий, останній том збірника документів віденських архівів п.з. «Події в Україні 1914 - 1922 рр.» (німецькою мовою). З того тому можемо дізнатися, що в той час у столиці Габсбургів знали про 1 листопада 1918 р. і як ставилися до українського державного будівництва.

Віденські документи, зібрані Т. Горнікевичем, є першорядним джерелом до історії нашої визвольної війни.

Послухаймо мови документів. Польова пошта, ч. 354, дня 22 жовтня, телеграма: великий князь Вільгельм (відомий як Василь Вишиваний) до Костя Левицького та посла Миколи Василька: «В тяжку годину, яку переживаємо, звертаюсь до Вас, як голови засідаючої сьогодні у Львові Української Національної Ради з сердечним проханням залишитися вірними династії і скіпетрові цісаря Карла, проголошуючи власне королівство, а запевняю Вас, що ця вірність не буде без нагороди, а ниніщні слова не будуть пустим звуком, хоч би тому, що я уповажнений найвищим авторитетом (себто цісарем) дати що обіцянку. Хай вже Галицьке велике князівство!» (Горнікевич, «Події в Україні», том IV, стор. 42).

До Відня дійшла відповідь, яку 19 жовтня 1918 р. посол Василько дав архикнязеві Вільгельмові (стор. 44). Виходячи з точки погляду про самовизначення народів, Українська Національна Рада, як конституанта, ухвалила таке:

Українська етнографічна територія Австро-Укорщини, передовсім Галичина з граничною рікою Сян, але включно з Лемківщиною, північно-західна Буковина з містами Чернівці, Сторожинець і Серет, а також північно-західна смуга Угорщини стають суцільною українською територією (точка перша).

Ця українська національна територія організується в українську державу, і будуть вироблені заходи для здійснення цієї постанови (точка друга).

Точка третя говорить про забезпечення прав національним меншинам, при чому жидам дається право бути народом (цього вони не мали в Галичині і могли бути тільки поляками, німцями або українцями).

Четверта точка обговорює виборче право і національно-культурну автономію народних меншин.

П'ята точка застерігає українському представництву виключне право репрезентувати цю українську територію на мировій конференції.

Шоста точка рішуче відмовляє австро-угорському міністрові графові Буріянові право заступати чи вести переговори в справі української території.

Тим часом у Львові

А тим часом у Львові починається рух. 20 жовтня 1918 ц.к. директор поліції Львова звітує міністрові внутрішніх справ у Відні про проголошення Варшавської Регенційної Ради. Він доносить, що в залі львівського ратуша відбулося збрання. Відкрив його державний комісар д-р Стеслович, його заступник проф. д-р М. Хлімтач відчитав резолюцію, в котрій міська управа Львова радіє маніфестом і в імені мешканців м. Львова заявляє докласти всіх зусиль, щоб згідно із вказівками Варшавської Ради Регенційної організувати польську адміністрацію міста і Східної Галичини.

Поляки, звітує далі директор поліції, зробили потім маніфестацію. В тому самому часі українці Львова на площі катедри св. Юра маніфестували бажання проголошення української держави з австрійських українських земель. До збраних промовляли д-р Кость Левицький і посол С. Вітик, котрий домагався прилучення проголошеної західноукраїнської держави до соборної України.

Поліційні агенти порахували учасників обох маніфестацій. Це цікавий деталь. На польський маніфестації було бл. 15.000 людей, на українській — бл. 3.000.

Крутими шляхами

21-го жовтня ц.к. міністерство оборони монархії повідомляє міністерство закордонних справ про зміну становлення українських політичних партій до віденського уряду і австро-угорської держави взагалі, а саме заява ц.к. міністра закордонних справ про відступлення Галичини Польщі викликала обурення українських політиків. Зміну курсу політики австрійського уряду вони вирішили подати до загального відома; це викличе загальне обурення в країні. Копію звідомлення вислано теж голові ради міністрів Австро-Угорщини (Горнятквич, IV, стор. 46).

Українські політики, можна сказати, одержали «лекцію» й переконались, що український нарід не міг і не може покладатися на австрійську «опіку».

Якими крутими дорогами йшла австро-угорська політика в справі Галичини, найкраще показує цифрована депеша представника Австрії у Варшаві, що був заступником міністра закордонних справ.

Депеша з 1 листопада 1918 р. така: «Шеф генерального штабу Розвадовський ви-

(закінчення на 5 стор.)

Потрібний рідномовний журнал

Вчителям української мови, а також багатьом іншим потрібний рідномовний журнал, сказав «УВістям» шкільний інспектор КУК п. Іван Боднарчук.

Робляться заходи, щоб такий журнал видавати. Це допоможе підвищити навчання української мови і загальну культуру мови, сказав гість із Торонта.

В Едмонтоні відбулася конференція вчителів української мови в державних школах. Другого дня було громадське віче. «Я був письмово вражений», сказав п. Боднарчук. «Показові лекції, доповіді, дискусії, виставка підручників української мови — все це було підготоване і зроблене добре».

Останнім часом кількість учнів, що навчається української мови в державних школах Едмонтону, зросла сильно. «В Едмонтоні, сказав п. Боднарчук, я помітив значне зацікавлення громадянства шкільними справами».

Рівень навчання української мови в Канаді підвищився майже всюди. Взагалі стан нашої шкільної справи останніми роками покращав. У кожному місті потрібно більше співпраці між учителями української мови, сказав п. Боднарчук.

З Едмонтону він поїхав до Саскатуну.

ЧИТАЛЬНЯ
провінційних архівів
буде
відкрита в суботу

від 9-ої год. до 11.45 ранку і від год. 12.30 до 4.30 пополудні, починши від 5 вересня

Ця початкова спроба буде тривати до 28 листопада. Якщо охочих буде достатня кількість, то обслуга буде поширена.

Особи, що бажають користати з послуг читальні в суботи, повинні написати або зателефонувати заздалегідь, щоб можна приготовити бажані матеріяли.

По докладні інформації звертайтеся до:

Provincial Museum and Archives
of Alberta
12845 - 102 Avenue, Edmonton 40.

або телефонуйте: 4825451

Добрі сьогодні...
завтра ще кращі

Canada Savings Bonds

Інвестиція, яка росте і росте

7¾%

пересічно річних відсотків до зрілости

Canada Savings Bonds допоможуть вам плянувати наперед — дивитися у майбутнє без журби. Вони є найбільш популярною персональною інвестицією в Канаді.

Canada Savings Bonds легко купити за готівку або на сплати у вартості від $50 до $25,000.

Canada Savings Bonds — це певний, твердий гріш у кожній хвилині. Їх можна будь-коли інкасувати за номінальну вартість з додатком народних відсотків.

Canada Savings Bonds є певні — забезпечені усіма ресурсами Канади. Це — дуже особливе забезпечення.

Нові Canada Savings Bonds принесуть пересічно 7¾% річно, коли їх тримається до реченця зрілости.

Кожен 100-доларовий бонд починає приносити $6.75 відсотків у першому році, платить $7.75 відсотків у наступних трьох роках, а згодом платить $8.00 відсотків у останніх сімох роках.

Крім цього, ви можете заробляти відсотки від відсотків. Кожний $100 може зрости до $227.50 тільки у одинадцяти роках.

Тому ми твердимо, що Canada Savings Bonds є добрі сьогодні, а ще кращі завтра; інвестиція, яка росте і росте.

Купіть свої ще сьогодні на місці своєї праці, в банку або інвестиційній фірмі

1 ЛИСТОПАДА 1918 У СВІТЛІ ЧУЖИХ ДОКУМЕНТІВ

(закінчення з 4 стор.)

слав до генерального губернатора австрійської окупаційної влади в Польщі з осідком в Любліні генерала Антона Ліпощака телеграму...»

З цього документу (Горникевич, IV, 48) подано тільки речення, що стосуються Галичини. «Князь Вітольд Чарторийський призначений генеральним комісаром для всієї Галичини і візьме негайно у Львові адміністрацію від генерал полковника вісьміняка графа Гуйна. Військову головну команду виконує покищо генерал дивізії фон Пухальскі (який завважив опісля при займяті поляками Перемишля)... Для Львова призначено генерала графа Ляйезана».

Така рішуча й яскрава прихильність австро-угорської влади віддати Галичину Польщі не перешкоджала, а ще й сьогодні не перешкоджає денним польським історикам висувати фальшиве твердження, нібито, українці захопили владу у Східній Галичині тільки завдяки прихильності й допомозі австрійської влади.

Ще крутіше в Парижі

Польський Народний Комітет на мировій конференції в Парижі 12 листопада 1918 р., у висланій французькому урядові ноті протестував проти (цитую дослівно) «окупації Східної Галичини військами австрійцько - німецькими та українськими» («Справи польське на конференції покійовей в Парижу», документи і матеріали, том II, стор. 217).

У меморіялі до англійського уряду той самий Польський народний комітет 13 листопада 1918 р. писав: «Воєнні і політичні дії в Східній Галичині почали українці разом з австро-німцями при виразній підтримці влади колишньої австро-угорської монархії».

На 219 сторінці в згаданому меморіялі засвідчена «правдомовність» польських графів та інших панів, як Замойський, Собанський і Грабський. Вони писали: «Всяка акція політична і воєнна у Східній Галичині має виключно оборонний характер, щоб не допустити, щоб українці при допомозі німецьких військ вирішали майбутнє того краю».

Цей меморіял подав у «Форейн офіс» п. В. Собанський як відповідь на англійську ноту з 8 листопада 1918 р., в котрій уряд Великобританії повідомляв польський Комітет, що всяка дія Польщі, військова чи інша, у Східній Галичині, яка має намір поставити мирову конференцію перед доконаний факт, не приємна британському урядові.

Видані теперішньою комуністичною владою Польщі документи й матеріяли про справу Галичини на паризький мировій конференції, хоч частинно промовчують недоліки польських і французьких політиків та генералів, повинні зацікавити наших істориків.

Великі дати

Акт 1-го листопада у Львові і на етнографічних українських землях колишньої австро - угорської держави був би неможливий без попереднього проголошення в Києві 22 січня 1918 р. незалежности Української Народної Республіки. Він також тісно пов'язаний з датою 22 січня 1919 року — актом проголошення української соборности.

Ці великі дати мають для українського народу велике значення: вони є символом відродження і перетворення поневоленого нашого народу в новітню повнодержавну, свідому свого імени і своїх прав націю.

Якби не було тих дат, не було б нині УРСР, члена Об'єднаних Націй, не було б Української Національної Ради і взагалі Державного центру УНР в екзилі. Розбивши нашу державу, большевики були примушені залишити принаймні зовнішню форму.

Величний бунт у нашій новій історії день 1 листопада 1918 року. Його оспівували й оспівують поети: «О незабутній листопаде, / Пройдуть століття, пройдуть віки, / А ти стоятимеш над нами, / Мов тінь Господньої руки».

Богослужения: листопад

Гр.Юл.Дні	Юліянський календар Григоріянський календар
1 19 Н 20 по Сош. Йоіла	24 по Сош. Косми і Дам.
2 20 П Артемія вмч.	Акиндина мч.
3 21 В Ілариона Вел. преп.	Анепсимія мч.
4 22 С Аверкія св.	Йоанікія Вел. преп.
5 23 Ч Якова ап.	Галактіона мч.
6 24 П Арети мч.	Павла св.
7 25 С Маркіяна і Мартирія	33 мч. у Мелетині

АЛЬБЕРТА

о. Д. Безюк
P.O. Box 10, High Prairie

1. листопада — Гай Прері 10; Гайнс Крік 3
8. — Норт Стар 10; Райкрофт 3
11. — Ріно 10; Гай Прері 2
21. — Гей Скул 10
22. — Кістуэн 10; Ройс 3
29. — Гренд Прері 10; Гай Прері 2

о. Д. Гнат
P.O. Box 68, Glendon
Ph. 635-3741

25. — Бонниніз год. 10 рано
1. листопада — Ст. Павль год. 8.30 р.; Гленден год. 10 р.
8. — Айрон Ривер год. 10.30 р.
15. — Єшава год. 10 р.
21. — Гленден год. 10 р.
22. — Бонниніз год. 10 р.
29. — Ст. Павль год. 10 р.

о. Г. Гурко
P.O. Box 8, Radway
Ph. 736-3501

1. листопада — Радвей
8. — Восетна
15. — св. Параскеєй (храм)
21. св. Михаїла — Радвей
22. — Смокі Лейк
29. — Смокі Лейк

о. М. Гураль
11535 - 78 Ave., Edmonton
Ph.: 433-6572

1. листопада — Жарвел год. 10
8. — Едсон год. 10; Вайдвуд год. 12
15. — Черсил год. 10
22. — Мемлі год. 10
29. — Рочфорт Бридж год. 10

о. Є. Дмитрук
Ph. 424-1472

IMPERIAL MEMORIAL & STONE Company
10702 - 101 St., Edmonton

Найбільша в Едмонтоні й одинока робітня пам'ятників, від 1903 р. Великий вибір пам'ятників з граніту й мармуру до оглядання в нашій виставовій залі. Хрести всяких розмірів, покриття на гроби, плоскі таблиці на гроби з мармуру, граніту й бронзи. Написи на пам'ятниках даром та дарова достава. Пишіть за фолдером "D". Замовляйте прямо в нас й дістанете 35% опусту від нормальної ціни.

11139 - 110 A Ave., Edmonton

1. листопада — Лемонт год. 10

Едмонтонська церква
Пресв. Євхаристії, ріг 65 вул. — 120 авеню, тел. 477-8228, душпастирі: о. Я. Федунік і о. д-р М. Сопуган

У неділю: 8.30 рано — читання Служба Божа, 10.00 — співана Св. Божа, 12.00 сніданї — чит. Св. Божа.

У свята на тижні: 8.00 рано — чит. Сл. Б.; 7.30 веч. — чит Сл. Божа.

о. Ол. Захарієвич
P.O.B. 215, Holden
Ph. 688-3835

1. листопада — Голден год. 8.30; Дейзленд год. 10.30
8. — Гоуден год. 8.30; Конерник год. 10.30
15. — Голден год. 8.30; Голденфарми год. 10.30
22. — Голден год. 10.30 співана

Від 22 до 29 листопада св. Місія під проводом о. Д. Гната у Голдені — Сшеста Святого Духа. Початок 22 листопада в неділю о год. 8 веч.; щодня наука о год. 8 веч.; у неділю сакраменти св. Місії на св. Літургії о год. 10 рано, одержання повного відпусту, роздача пам'яткових образків і обід у Комюніті Гол.
29. — Голден год. 10 спів. (закінчення місії)

о. П. Іванець
6036 - 105 B. St., Edmonton
Ph. 434-8279

1. листопада — Стар год. 10 по Сл. Б. Панахида за загинулих героїв
8. — Сакаро (Арх. Мих.) Всен. год. 10, Сл. Б. год. 10.30
15. — Ярослав Всен. год. 10; Сл. Б. год. 10.30
21. Введення у храм — Стар Всен. Утр. год. 9.30, Сл. Б. год. 10.30
22. — Сакаро год. 10 Утр.; год. 10.30 Сл. Б.
29. — Лішур год. 10 Всен.; год. 10.30 Сл. Б.

о. Б. Каричек
P.O. Box 391, Athabasca
Phone: 675-2593

1. листопада — Росінгтон 10
8. — Атабаска 10; Бойд 12.30
15. — Рімонд Парк 10; Нью Пайн Крік 12.30
21. — Росінгтон 10 (празник)
22. — Атабаска 9; Бойд 11.30
29. — Просперіті 9.30; Фрейзс 11.30

о. Б. Лисак ЧСВВ
P.O.B. 58, Myrnam, Ph. 366-3890

1. листопада — Мирнам 10.00; Бовелон 11.30
15. — Файделіті 10.30
22. — Лляйдмінстер 10.30
29. — Мирнам 10.00; Моркемб 11.30

о. М. Мартинюк
12204 - 113 Ave., Edmonton

1. листопада — Кемровз 9.00; Равнд Гіл 11.00
8. — Кемровз 9.00; Гей Лейкс 11.00
15. — Равнд Гіл 9.00; Кемровз 11.00
22. — Гей Лейкс 9.00; Равнд Гіл 11.00
29. — Кемровз 9.00; Равнд Гіл 11.00

о. П. Петришин
Box 83, Redwater, Alta
Phone: 735-3952

1. листопада — Редвотер год. 10.30
8. арх. Мих. — Редвотер год. 9; Федора год. 10.30
15. — Редвотер год. 9; Вог 10.30
21. Введ. Пр. Д. — Редвотер год. 9.00
22. — Редвотер год. 10.30
29. — Редвотер год. 10.30

о. К. Стангрет
P.O. Box 322, Vilna
Ph. 636-3543

1. листопада — Вільна
8. — Стрий
15. — Спеддеп
21. Арх. Михаїла — Вільна (річний базар)
22. — Сокаль

о. Р. Стародуб
P.O. Box 227, Innisfree
Ph. 592-3804

1. листопада — Левой 10.30
8. — Ренфурлі 10.30
15. — Інніфрі-місто (празник) 10.30
21. — Менвіл 10.30
22. — Інніфрі XI ренч 10.30
29. — Інніфрі X ренч 10.30

о. І. Черкавський
Ph. 948-3730
P.O. Box 141, Derwent

1. листопада — Нортерн Велі 10.30; Дервент 7.30 веч. — День ЛУКЖ
8. — Дервент 8.30; Клендонпанд 10.30 (празник)
15. — Дервент 10.30
21. — Дервент 10.30

САСКАЧЕВАН

о. Б. Бачинський
922 - 108 St., North Battleford
Ph. 445-2731

1. листопада — Норт Батлфорд
8. — Редіжон
15. — Норт Батлфорд
21. св. Михаїла — Витків
22. — Медовлейк
29. — Норт Батлфорд, год. 2.30 попол. в Редіжон

о. М. Будз
P.O. Box 208, Vonda

Phone 47

1. листопада — Вонда
8. — Смате
15. — Пітерсон
21. св. арх. Михаїла — Вонда
22. — Смате
29. — Гавризюки

Всюди 10.30 рано

о. Б. Флак
Box 161, Cudworth, Sask.
Phone: 256-3306

1. листопада — Кадворт 9; Твей 11; Возверін 4 попол.
8. — Кадворт 9.00; Гамболдт 11
15. — Ленігем 9; Бруно 11; Кадворт 4 попол.
21. — Кадворт 9; Бруно-місто 11
22. — Гамболдт 9; Дана 11; Кадворт 4 попол.
29. — Бруно 9; Кадворт 11; Гамболдт 4 попол.

о. А. Хорунжий
P.O. Box 111, Alvena, Ph. 10

1. листопада — Ланіяві
8. — Алвена-місто
15. — Алвена-фрами
21. Собор Арх. Михаїла — Алвена-місто (храм)
22. — Ланіяві
29. — Алвена-фарми

о. М. Шевчук
P.O.B. 56, Wakaw, Sask.

1. листопада — Вакав 9; Прудгом 10 рано
8. — Вакав 10; Ст. Дюлуїен 11.30
15. — Вакав 10; Борщів 11
21. арх. Михаїла — Сокаль 10.30
22. — Вакав 10
29. — Вакав 10; Сокаль 11.30 рано

БРИТАНСЬКА КОЛОМБІЯ

о. І. Макух
Вікторія

1. листопада — Вікторія 10 р.
8. — Вікторія 10 р.
15. — Шемайнус 3 попол.; Порт Альберні 10 р.
22. — Вікторія 10 р.
29. — Вікторія 10 р.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИЙ ЗАКЛАД

★

найнижча ціна
найкраща обслуга

ЗВЕРТАЙТЕСЬ ДО НАС З ДОВІР'ЯМ

★

М. Пенилик — управителі — М. Пасемко

PARK DALE FUNERAL HOME

ST. PAUL — PHONE 645-3902 — ELK POINT — RADWAY

У ТОРОНТІ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ З'ЇЗД УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ КАНАДИ

Блаженніший Йосиф приїде до нас

Блаженніший Йосиф, верховний архиєпископ і кардинал, прийняв запрошення приїхати в липні 1971 року до Торонта на з'їзд українців-католиків Канади.

При цій нагоді первоієрарх відвідає теж інші міста.

На цю пору Торонто є осідком крайової Централі та крайових управ ЛУКЖ, БУК та УКЮ. На другий рік їхнім осідком буде Саскатун.

Про підготову з'їзду Торонтська централя оголосила такий комунікат:

«Згідно з рішенням Централі українців-католиків Канади і за благословенням ієрархії Української Католицької Церкви Канади, черговий, 10-ий з'їзд українців-католиків відбудеться в днях 1-4 липня 1971 року в Торонті.

На цей з'їзд Централя запрошує до участи Блаженнішого верховного архиєпископа і кардинала Йосифа Сліпого і всіх ієрархів Української Католицької Церкви у вільному світі, за благословенням і пропозиційним з духовним опікуном Централі Преосвященним Ісидором Борецьким. На засіданні Централі 24 вересня р.р. Владика Ісидор повідомив його учасників, що Його Блаженство зможе приїхати на відвідини до Канади на запрошення Централі українців-католиків, як прибуде був до Канади в 1968 р., коли Централя мала осідок в Едмонтоні.

Для підготови і координації праці у зв'язку з конгресом і приїздом верховного архиєпископа Централя на засіданні з 5 жовтня ц.р. оформила діловий конгресовий комітет, до якого входять усі члени Централі українців-католиків Канади, голови єпархіяльних централь: торонтської, едмонтонської, вінніпезької і саскатунської та голови єпархіяльних управ складових організацій: БУК, ЛУКЖ, УКЮ і Допомогового Братства ім. св. Миколая Торонтської єпархії.

У зв'язку з конгресом наша ієрархія в Канаді плянує ряд зібрань з участю верховного архиєпископа, який у супроводі ієрархії нашої Церкви візьме в них участь, а саме:

1) відкриття конгресу;

2) соборна Служба Божа на Виставковій площі в Торонті;

3) святковий бенкет і концерт у честь достойного гостя;

4) наукова сесія, присвячена проблемам Української Католицької Церкви і справі Київсько-Галицької патріярхії;

5) проща на Гору Матері Божої при манастирі сестер служебниць в Анкастері.

Централя співпрацюватиме з нашою ієрархією в плянуванні відвідин верховного архиєпископа по інших місцевостях Канади.

Усі імпрези, пов'язані посередньо чи безпосередньо з перебуванням верховного архиєпископа, будуть під проводом і при участі Централі українців-католиків Канади, в співпраці з нашими громадськими установами та організаціями. Конгресовий комітет створить відповідні громадські ділові й почесні комітети для проведення поодиноких імпрез. Особлива увага Централі буде звернена на участь організацій молоді, зокрема УКЮ, у проведенні імпрез та віддасть їм велику частину ролі аранжерів і виконавців тих імпрез.

За Централю українців-католиків Канади: адв. Б. Лішний — голова, д-р О. Бойко — секретар, о. д-р Р. Дзиляк — духовний осистент».

Музей ЛУКЖ одержує нові експонати

Едмонтонський єпархіяльний музей ЛУКЖ одержав низку експонатів.

Від листопада 1969 р. до музею подаровано такі речі:

Рушник з гарного домотканого полотна, вишитий стібками Покуття, дар п-і Марії Терпелюк, переданий нам із Західної України;

дерев'яні мальовані писанки з України (стиль сучасний) — дар інж. Миколи Фляка;

три рядки дерев'яного намиста, два кольорово розмальовані, а один різьблений та інкрустований — дар п-і Олени Грабар з Едмонтону;

велика, гарна, шалянова хустка, — дар п-і Теклі Гішки з Едмонтону (пам'ятка по її матері);

два маленькі куски автентичної шорци (яворівський матеріял на спідниці) — дар інж. Стефанії Базюк з Едмонтону;

коровай, зв. „дивень" — спекла і подарувала наша членкиня п-і Надя Цинцар з Едмонтону;

Далі, (1) 18 річників жіночого журналу «Наше життя» вид. СУА; (2) «Українка в світі» — б'юлетень СФУЖО — 16 чисел; (3) книжка «Світовий конгрес українського жіноцтва в 1948 р.»; (4) книжка польського автора Ст. Мерчинського «Музика Гуцульщини»; (5) книжка «75-ліття — Українка у вільному світі» СКУЖ, Ню Йорк; (6) рушник для щоденного вжитку з домоткання полотна, прекрасна взорна пряста тканина; (7) грубе полотно домашньої роботи ткане чиновато (взір сосонка), та ще кілька полотен льняних і конопляних, тканих ручно на домашніх верстатах. Такі речі вже стають рідкістю в нас. Всі речі (ч. 1 - 7) — гарний дар інж. п-і Стефанії Базюк з Едмонтону.

Два збірники оправлених кількох річників газети для українських жінок - селянок «Жіноча доля», що виходила за ред. Олени Кисілевської в Коломий, і один збірник кількох річників жіночого журналу «Нова хата», що виходив у Львові — з дару бл. п. Стефанії Слюзар, передала її дочка п-і Надія Крайчі з Едмонтону;

гердянець на шию і дерев'яний різьблений ніж — дар п-і І. Павликовської з Форт-Саскачевану;

новий столик для вжитку музею купила й подарувала п-і Марія Елчин з Едмонтону.

Від імени музейного комітету за всі ці речі, подаровані до єпархіяльного музею ЛУКЖ, складаю щиновним жертводавцям найсердечнішу подяку і прошу про дальші надсилання пам'яток української культури.

Адреса: Bishop's Residence (for Museum), 6240 Ada Blvd., Edmonton, Alta.

На цю пору деякі приватні збірники розшукують зразки українського мистецтва. ЛУКЖ — це поважна й гідна довір'я організація, яка збирає експонати для прийдешніх поколінь та дослідників. Тож, будьте ласкаві, висилайте речі музейної вартости до музею ЛУКЖ або давайте їх особам, про яких знаєте, що вони напевно передадуть нам.

П-і М. Елчин з Едмонтону на потреби музею передала 192 доляри. Це прибуток з продажу домашнього печива. Щира подяка ініціяторці і паням, що дали печиво на продаж та його продавали.

О. Федак, кер. музею

ОПЕРА «ЛИС МИКИТА»

У Філядельфії 18 жовтня вперше виконано оперу Василя Овчаренка «Лис Микита» (лібретто Л. Полтави).

Головні ролі: Лев Рейнарович, Наталія Андрусів, Надія Оранська.

21 НЕДІЛЯ
8 листопада

ЛИСТ ДО ГАЛАТІВ:
зач. 203

Брати, знаючи, що людина не оправдується ділами закона, тільки вірою в Ісуса, щоб оправдатися вірою в Христа, а не ділами закона, бо ділами закона не оправдається ніяке тіло.

Коли ж шукаючи оправдання у Христі, і самі явилися грішниками, то чи Христос є слугою гріха? Зовсім ні!

Бо коли я те, що знищив, знов будую, роблю себе переступником. Бо я через закон умер законові, щоб жити Богові.

Я з Христом прибитий до хреста. А живу вже не я, але живе в мені Христос. А що живу тепер у тілі, живу вірою в Сина Божого, що мене полюбив і віддав себе за мене.

СВЯТА ЄВАНГЕЛІЯ ВІД ЛУКИ: зач. 35

Сказав Господь таку притчу:

Вийшов сіяч сіяти свое зерно; і як сіяв, одне впало край дороги і подоптано його, і птахи небесні поклювали його. А друге впало на камінь, і зійшовши, усохло, бо не мало вогкости. Інше ж впало між терня, і виросло терня та й заглушило його. А інше впало на добру землю і, зійшовши, вродило стократно.

Це сказавши, закликав: Хто має уші слухати, нехай слухає.

Питали ж його учні його: Що це за притча ота?

Він же сказав: Вам дано розуміти тайни Божого царства, а іншим у притчах, щоб дивились вони і не бачили; слухали і не розуміли.

Ось що значить ця притча:

Насіння, — це слово Боже. Те, що край дороги, це ті, що слухають, але потім приходить диявол і забирає слово з їх серця, щоб не ввірували і не спаслися. А що на камені, це ті, що вислухавши, з радістю його приймають; та ці корення не мають, — до часу вірують, та в часі напасти відпадають. А що впало між терня, це ті, що вислухавши, відходять, та журбою, багатством і розкошами життя поглушені, не дають овочу. Що ж у добрій землі, це ті, що вислухавши слово, держать у щирому і доброму серці й дають овоч у терпеливости.

Це сказавши, закликав: Хто має уші слухати, нехай слухає.

Літом низькі ціни за переліт з ЕВРОПИ до КАНАДИ

"Сі-Пі-Ер" допоможе вам спровадити вашу родину на відвідини

Не відкладайте нагоди, щоб ваша родина та приятелі побачили вашу нову батьківщину і ваш дім. Цього літа — на це пора — з уваги на знижку ціп за переліт, а саме за низькі прогулькові перельоти економічною класою та низькі ціни за поїздку «відкривати Америку», коли можна легко побачити більше у новому світі.

«Сі-Пі-Ер» може для вас полагодити висилку гарного дарунку вашим батькам чи рідним у формі заплаченого квитка подорожі. Ці квитки можна сплачувати догідними ратами.

Зверніться до вашого агента подорожів або найближчого бюра «Сі-Пі-Ер».

Подорож літаками «Сі-Пі-Ер» — то справа на ввесь світ.

CP Air

УСПІШНИЙ БЕНКЕТ УКРАЇНСЬКИХ ПІОНЕРІВ

В п'ятницю, 19 жовтня Товариство українських піонерів Альберти відзначало врочисто небуденну подію: появу своєї книжки „Українські піонери Альберти", що надрукована в англійській мові. Цю пам'ятну подію відзначено святочним бенкетом, в якому взяло участь поверх 300 осіб, в тому багато фармерів з-поза Едмонтону.

Господарем святочного бенкету, який відбувся в залі культурного центру св. Василія, був посол В. Томин, що дуже вдатно перевів цілу програму. За головним столом засіли оба наші едмонтонські Владики, о. Б. Дрібненький ЧСВВ, о. О. Фляк, провінційні посли Н. Мельник та О. Гордей, голова товариства адв. Ф. Лазаренко та члени редакційної колегії зі своїми дружинами: інж. М. Фляк зі своєю дочкою Марією, шк. інсп. І. Горецький, учитель В. Косташ та вчитель Д. Прокоп. Поруч них сиділи члени управи Товариства: секретар М. Солован, скарбник В. Лупул та директор Ю. Федунець.

Першим промовляв адв. Ф. Лазаренко, який сердечно привітав обох українських Владик та всіх гостей, а відтак вручив примірники книжки Владикам та коротко переказав зміст книжки й підкреслив її значення для будучих поколінь.

З черги хор УНДому „Думка" під орудою п. М. Івашика, відспівав кілька пісень, за що привязні нагородили співаків рясними оплесками. Великим успіхом та оплесками втішалася танцювальна група при філії УНО під проводом п. М. Куця, яка вивела народний танок.

Головну промову на тему: „Українці в поході" виголосив інж. М. Фляк. У своїй доповіді він м.ін. сказав: "Хоч канадці українського роду вічно нарікають, що між українцями є багато різних політичних партій, груп та угруповань, які переважно сваряться між собою, одні другим чинять заміти, що ми нічого не робимо, що при всяких невдачах взаємно себе обвинувачують та спихають вину на других за ті невдачі, то всетаки всі і свої й чужі, признають, що українці в Канаді таки щось роблять, або інакше кажучи канадські українці є в поході.

Діяльність канадських українців подібна до діяльности тих людей, що щойно схопилися зі сну. Вони працюють й ростуть, але поволі. Правда про канадських українців, про українську справу загалом, про працю й за'слуги українців у Канаді випливає поволі наверх, як олива на воді. Очевидно, що часто приходять нам тут з допомогою наші провінційні власті, які прихильно ставляться до наших культурних змагань, до навчання української мови в державних школах їтд.

Канадські українці, завдяки своїм політикам та парляментаристам, зокрема завдяки своїй діяльности, ведуть перід між всіми національними, або, як тут кажуть, етнічними групами Канади. Завдяки організаційній праці сенат о-р п проф. П. Юзика, створено в Канаді організацію національних груп, поза англійською та французькою, що становляють т.зв. третю силу в Канаді, яка буде домагатися від уряду належних прав для всіх національних груп.. Хоч українці, після англійців, французів, німців та італійців, стоять на п'ятому місці, одначе, завдяки своїй діяльности, вони очолили всі національні меншинні групи. Меншинні групи домагаються від федерального уряду допомоги на свої культурні потреби. Федеральний уряд призначив на поширення французької культури поза Квебеком на цей рік 50 мільйонів долярів, а на культурні справи всіх меншинних груп лише 40,000 дол. А меншинні групи то одна третя населення Канади. Українці не погоджуються з рекомендацією королівської комісії для справ двомовности та двокультурности, яка радить меншинним групам включатися в канадське життя, бо вважає, що кожна місія має на думці не інтеграцію, а асиміляцію.

Українці в Канаді є в поході й на полі шкільництва. Коли в Едмонтоні минулого шкільного року 573 українських учнів навчалося української мови в державних школах, то цього року, згідно з даними голови шкільної ради при відділі КУК в Едмонтоні інсп. І. Горецького, вивчає українську мову 937 учнів. То є неабиякий поступ і то серед нашої молоді вже третього або й четвертого покоління.

З приємністю й вдоволенням відзначуємо й поступ українців у ЗДА, які зложили 630,000 дол. на осягнування катедри українознавства на найбільшому американському університеті ім. Гарварда. Тепер ведеться в ЗДА друга грошова збірка, яка має принести пів мільйона долярів, що вможливить відкриття другої катедри українознавства на Гарвардському університеті.

Заходом Українського Народного Союзу в ЗДА вийшов перший том української енциклопедії в англійській мові, а другий друкується в Торонто. Перший том енциклопедії, що її зредагував проф. д-р В. Кубійович, стрінувся з дуже прихильними оцінками. Треба теж згадати, що досі вийшло вже п'ять томів Української енциклопедії і під редакцією проф. Кубійовича в українській мові.

До українського походу вперід у Канаді причинилася також Товариство українських піонерів Альберти, яке збудувало пам'ятник українським піонерам в парку Елк Айленд. На посвячення пам'ятника прибуло прибл. 20,000 українців, а часописи по цілій Канаді заговорили про українців, підкреслюючи, що цей пам'ятник збудовано коштом самих піонерів, без ніякої допомоги уряду. Пам'ятник буде говорити внукам та правнукам піонерам та всім відвідувачам парку про труд, завзяття та жертвенність українських піонерів.

Дальшим причинком до походу канадських українців уперід є видання пропам'ятної книги піонерів, які появу якраз сьогодні відзначуємо. Важливість появи цієї книжки пікреслює приявність на нашому бенкеті обох наших Високопреосв. Владик, представників українських організацій з Едмонтону та членів Товариства з цілої провінції.

Минає 30 років, як покійні В. Чумер, В. Плавюк, І. Басараб, Д. Фербей та Т. Томашевський основали Товариство українських піонерів Альберти, із заміром видати пропам'ятну книгу з нагоди 50-річчя поселення українців у Канаді. В тій книжці вони хотіли розказати про долю й недолю наших перших поселенців, які корчували прерії, не жалуючи ні своїх рук ні свойого здоров'я, які канадські степові пустарі перетворили в урожайні поля, що на них сьогодні колишуться лани золотої пшениці. Книжка мала розказати й про тих, що будували залізниці та биті шляхи. Товариство хотіло записати в книгу й імена тих щирих патріотів-посенців, що нераз зничили гро ші в банку й жертвували їх чи то на будову церкви, чи народного дому, чи якогось інституту, який був у біді. Задум основників Товариства піонерів здійснився щойно тепер, за головування адв. Ф. Лазаренка. Велике признання й подяка належиться теж п. Ю. Федунцеві, що зібрав значну суму грошей на видання книжки".

Промови інж. Фляка слухали всі дуже уважно, а опісля всі висловлювали признання за бадьору доповідь.

Подав Д. Прокоп

Едмонтон, Альберта

Похорон бл. п. Василя Білецького

бл. п. Іван Білецький

В дописі про покійного, що був надрукований в минулому числі, через недогляд надруковано ім'я покійного "Іван". Покійний називався ВАСИЛЬ. Перепрошуємо за недогляд.

Ред.

Едмонтон, Альберта

ВІНЧАННЯ БОГДАНА І ЕВГЕНІЇ БУРИН

В суботу, 4 липня відбулося в церкві св. Василія в південному Едмонтоні вінчання молодої пари Богдана і Евгенії з дому Король. Обряду вінчання довершили о. В. Мартинин з Калгари та о. Т. Гурко з Редвей, Альберта. Дружбами були: В. Качмар, Д. Юрків та Г. Дністрянський, а дружками: С. Качмар, Ю. Кобиринко і Д. Дубленко. Після вінчання відбулося при участи поверх 250 весільних гостей, гарне весільне прийняття, на якому був господарем учитель з Редвей М. Бурин.

Богдан і Евгенія Бурин

Після молитви, яку проказав о. В. Мартинин, п. В. Качмар вніс тост в честь молодої та побажав їй усього добра. Після вечері склав побажання молодій парі господар прийняття п. М. Бурин, що переплітав свою промову багатьома жартами та переказав життєпис молодого. Кінцеву промову мав молодий, який подякував батькам дружини за виховання його дружини, як теж і своїм батькам, що дали йому не лиш гарне виховання, але й допомогли закінчити фахову освіту.

Після бенкету відбулася забава з танцями, що затягнулася до пізної ночі. Молода Евгенія прийшла на світ в Редвей, а молодий Богдан в Німеччині, де її батьки, як і багато інших українців, перебували на примусовій праці в часі війни. Тут вона зачала ходити до школи й звідси з батьками та родиною виїхала до Канади й замешкала в Келгарі, де її батьки живуть і досі. В Келгарі вона закінчила школу, а відтак закінчила університет в Едмонтоні в ділянці соціології й тепер працює в провінційному уряді. Батьки Евгенії беруть живу участь в суспільно-громадському та суспільному житті в Калгарі, де батько був у комітеті будови української католицької церкви Успення Божої Матері та де вони є зразковими парафіянами. Батько її є членом місцевого відділу БУК. Рівнож і їхня доня Евгенія була членкинею місцевого відділу УКЮ, а відтак на університеті студентського товариства „Обнова". Вона поправно говорить та пише по-українськи. Зі своїм чоловіком познайомилася рік тому в Едмонтоні.

Молодий Богдан народився в Редвей, Альберта, в родині Василя й Домки Бурин. Батьки його є довголітніми членами української католицької парафії Успення Божої Матері в Редвей, де батько є через довгі роки членом церковного комітету, а мати членкинею відділу ЛУКЖ. Родина Буринів виховала гарно семеро дітей. Як і його батьки, молодий брав живу участь в парафіяльному житті та був членом УКЮ. Був він рівнож членом клюбу фармерської молоді "4 Н", в якому теж повинв уряд голова та дістав нагороду за добре плекання худоби. Богдан закінчив школу в Редвей, а відтак торговельний курс в Технічному Інституті в Едмонтоні. Після закінчення курсу став на працю в провінційному уряді. Молодий також говорить й пише поправно по-українськи.

Другого дня після вінчання, в неділю, 5 липня відбувався гостина-поправини, що в ній взяло участь бл. 30 осіб. Поправини відбулися в домі брата молодого Петра Бурина в Едмонтоні.

На закінк п. Д. Кругляка переведено збірку на "Українські Вісті", з якої прийшло 17.40 дол. Жертводавцям щира подяка за піддержку „Українських Вістей", а молодій парі бажаємо на новій життєвій дорозі всього добра: радости, взаїмної любови, життєвих успіхів та многих літ життя.

Д. К.

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

ІНСТИТУТ ІМ ГРУШЕВСЬКОГО И ЙОГО КЛОПОТИ

В. ГАВРИШ

В тому часі в Едмонтоні вже був Інститут ім. М. Грушевського. Студентів у Інституті було досить, але управа Інституту не мала досить грошей, щоб покривати всі видатки. Найважніше, що часом не ставало грошей і на заплачени рахунків за харчі. Але жив тоді в Едмонтоні, сьогодні вже покійний Юрко Лазарук, який мав харчовку крамницю "Грошері енд міт". Як він лиш довідався, що Інститут не має защо купити харчів, зараз набирав харчів зі своєї крамниці й віз до Інституту, щоб студенти не голодували. Він був людиною дуже доброго серця й багато помагав Інституті вові в біді.

З Інституту вийшло чимало гарних наших професіоналістів, які сьогодні займають видні становища в нашому українському суспільно-громадському житті. Впрівді їм не поводилося в Інституті надто добре, може нераз й важко було спати, як жолудок був порожний, але вони всі вчилися завзято й кінчали свої студії з гарними успіхами.

Я цікавився Інститутом й був познайомився ближче з деякими студентами, що в ньому жили. Я знав дуже добре кол. лікаря й посла до парляменту з Саскатуну д-ра Драгана, для якого я мав велику пошану за його пильність та його патріотичне наставлення. Він мабуть теж відчував, що я мав для нього в мойому серці дуже тепле місце. Другий студент, якого я пам'ятаю, був Бойкевич й який мені теж припав був до серця, який також закінчив денстистичну й практикує в Саскатуні. Д-р Закус має денстистичну канцелярію в Вінніпегу. Студент Буряк вийшов з Інституту й десь пропав. Я бодай нічого про нього не чув.

Був там ще Гнатишин, який мабуть уже помер та ще кількох, яких імена мені вилетіли з пам'яти. Я їх знав, бо вони приходили часто до мойого ресторану, як з харчами в Інституті було крухо. Вони приходили звичайно десь коло 11

(закінчення на 8 стор.)

Вилна, Альберта: похорон бл. п. Гапки Голько

бл. п. Ганка Голько

В понеділок, 20 липня, упокоїлася в Бозі бл. п. Ганка Голько, прожившн 86 років свого трудолюбивого життя. Покійна прийшла на світ в грудні 1884 р. в селі Волсвин, сковальського повіту, Західна Україна, в родині Василя і Тацьки Левицьких. Тут вона провела свої молоді роки, тут й вийшла заміж 1909 р. за Дацька Голька.

До Канади приїхала покійна зі своїм чоловіком й осіла в Давінг, Альберта, де вже два роки раніше приїхав був її брат Онуфрій. Тут вона враз із своїм покійним чоловіком, що помер 1951 р. осіла на гомстеді й переживала всі початкові трудощі наших піонерів. Але з часом обставини поправилися й покійна та її чоловік з дітьми зажили краще.

Після смерти свойого чоловіка, покійна проживала протягом 5 років у дочки Катерини в Ст. Альберт, а відтак жила при своїй другій дочці Варварі в Вилна, де й закінчила своє життя. Оплакують покійну сини Василь у Ванкувер, дочки: Варвара Квасниця в Вилна, Катерина Позек в Едмонтові, Джін Міррі в Спокен, ЗДА, та пасербиця Олена Бодиар з Едмонтону, а окрім того брат Кирило в Верной, Бр. К., та сестра Ганка Скваєр в Ванкувер. Покійна залишила теж 19 внуків, 27 правнуків та 6 пра-правнуків.

Похорон покійної зачався панахидою, що її в каплиці похоронного заведення Парк Мемориял в Едмонтові відслужено в середу, 22 липня. Другу панахиду відслужив о. П. Петришин в п'ятницю, 24 липня в парафіяльній церкві в Вилна. Тління останки покійної зложено на цвинтарі Пайн Лодж к. Вильна.

Після похорону відбувся обід в домі дочки на фармі, де покійна проживала свої останні роки.

З нагоди похорону її дочка Катерина передала 15.00 дол. на „Українські Вісті". За жертву щиро дякуємо, а покійній Ганці вічна пам'ять.

ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
MARKET DRUGS LTD.
через дорогу від міського ринку (маркету)
10203 - 97 вул., Едмонтон, Альберта
Борис А. Фербей і п-ні Леся Івасюк
Найбільший склад ветеринарних ліків вв Едмонтоні
Найбільший склад дріжджів та всіх додатків до виробу домашнього вина.

НА ПРОДАЖ
РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Зайдіть або напишіть до «УВістей» (UKRAINIAN NEWS, 10967 - 97 Street, Edmonton 17, Alta.), по гарні різдвяні картки:

► 10 українських карток — $1.25
► 14 українських карток — $1.25
► 21 англійських карток — $1.25

Картки висилаємо тільки тим, хто із замовленням пришле гроші.
Закресліть зверху, котрих карток бажаєте і вишліть нам:
NAME .....
ADDRESS .....

РІЧНИЙ ВИПРОДАЖ
То наш третій день народження, і ми дійсно відзначаємо його. Прийдіть й веселіться з нами. Як прийдете, подивіться на ці ціни.

OVERCOATS regular $39.50 to move out at **$24.95**
OVERCOATS $69.50 and $85.00 to move out at **$49.50**
WASH & WEAR RAINCOATS $39.50 to **$29.50**
LIGHT WEIGHT COATS regular $24.95 ..... **$14.95**
ITALIAN CAR COATS regular $89.50 **Anniversary Price** **$65.00**
SKI JACKETS to move out at ..... **$11.95** and **$19.25**
ZIP-IN-LINED COATS $49.50 to $55.00 to **$42.95**
SUITS $69.50 to 95.00 and up, broken sizes and colors **$55.00**
SPORT JACKETS single and double breasted. To move out at ..... **$24.50** and **$29.50**
ANNIVERSARY SPECIAL on broken lines of suits — Group 1 to clear at **$35.00**
and another group at ..... **$55** or **2/$95**
SPORT JACKET - CO-ORDINATES single and double breasted regular $69.50 to move out at **$59.50**
SPORT JACKETS $65.00, **SLACKS** $24.50 and $29.50 Both to move out at **$79.50**
SHIRTS. Regular $7 - 9.95 To Clear at **$5.00**
NUN-BUSH SHOES to move out at ..... **$15.00 OFF REGULAR PRICE**
BROKEN LINE MEN'S SLACKS 28 - 38 to clear ..... **$2.95** two for **$5.00**
ALL PULLOVER JUMBO KNIT SWEATERS regular $15.95 to $25.00 to move at **$7.50**
CARDIGAN SWEATERS Special **$8.95**

Даровий дарунок with a purchase of a Suit you receive a **SKI JACKET** or **2 PULLOVER SWEATERS.**
SPORT JACKETS in Harris, Scotch and Ayres Tweed. Large Sizes **$19.50**

Місце для паркування авт ззаду за крамницею

Прийдіть й розгляньтеся по крамниці

10124 - 104 ST.

Питайте за продавцем ФРЕДОМ СЕМЕНЮКОМ та Джорджом Блюда
Вільне паркування ззаду

СТОРІНКА САСКАЧЕВАНУ

SASKATCHEWAN PAGE

1306 - 20th St. W., Saskatoon, Sask.

РІК 5. Телефон: 242-6364 Ч. 17

Редагує: Анна Марія Баран

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ РУШНИКИ

СВЯТОЧНА СЕСІЯ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 20-РІЧЧЯ С Ф У Ж О В САСКАТУНІ

В неділю, 18 жовтня заходами референтури народнього мистецтва СФУЖО в Саскатуні та і відділів організацій: Організа ці і Українок Канади, Ліги Українських Католицьких Жінок, Організації Жінок Ліги Визволення України з гостинною співучастю організації Союзу Українок Канади, влаштовано святочну сесію для відмічення двадцять років існування і діяльности організаційного завершення українських жіночих організацій у вільному світі яким є Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО). Сесія відбувалася в театральній залі парафіяльного дому катедри св. Юрія — Осередок молоді.

п-і Ірина Павлишовська

На програму склалися: пісня - молитва, що її відспівав хор ЛУКЖ при парафії св. Юрія. Відкрила сесію голова ОЖК п-і Ярослава Жеребецька, а коротку доповідь про діяльність СФУЖО виголосила п-і Савеля Стечишин; хореографія — перев'язання рушника на хресті поляглим — виконав ансамбль "Євшан" Дві пісні "Гандзя" і "У перетиху ходила" відспівав хор ЛУКЖ; загальну сесію голова ОЖ ЛВУ п-і Маруся Бойчук. Хором дерагував п. Св. Чепига, фортепіяновий супровід був у руках п. П. Гнєдного. Окрім того доповідь: "Українські народні рушники" виголосила гостя — п-і Ірина Павликовська з Форт Саскачеван, Альберта. Ця доповідь була головною точкою програми сесії.

П-і Ірина Павликовська у своїй доповіді звернула увагу на приміщення рушників в домашньому вжитку та на їхне обрядове значення. Рушники уживали для різдвяних обрядів і релігійного культу, говорила бесідниця, то й стало причиною, що в українському народньому побуті витворилася окрема форма декоративних рушників, які були різні в поодиноких областях України. Бесідниця за походженням ділила їх на такі: **рушники Подніпров'я**, де в більшості вживали рослинного орнаменту і пташок для декорації рушника. Рушники були ткані, а теж вишивані окремими взорами і стібами. Тут основними красками були — червона, часом з малою домішкою темносиньої та чорної; **рушник Полісся** і північно західних земель, де рушники були ткані поперечними або геометричними взорами червоної краски з поважною домішкою чорної краски; **рушники Поділля**, зокрема в східніх околиць Поділля, де рушники були ткані, а теж вишивані низом і настилуванням в основних красках — червоній, чорній і жовтий; **Західній України** (Львівщина, Тернопільщина, Покуття, Гуцульщина, Буковина) рушники мають виключно геометричні взори з яркими кольоритом в основі кольори червоний, чорний, жовтий. В кольорах червоному і чорному були рушники Закарпаття. Бесідниця відмітила, що основно декоративні рушники можна поділити на дві частини що до орнаменту. На східніх землях України рушники мають узори рослинні частинно комбіновані з геометричними, а на західних землях є геометричні взори.

При вишитті рушників користувались настилуванням, гаптом, і окремими "рушниковими ш в а м и", яких в київському музеї нарахувано 120 різних родів. З давніх часів в Україні були тканні рушники прикрашені окремими декоративними смугами. В 19 тому столітті почали рушники вишивати в західних землях України. Тут головно прикладано взори з уставок жіночих сорочок. Від найдавніших часів рушник був важливий елемент доокруги вузьким взорцем чи коронкою, вишивати на рушниках побутові картини чи написи відбігає від давніх високо мистецьких зразків наших рушників, а то й спотворює їх.

З черги п-і Павликовська вказала на обрядову дію рушників. Вони були вживані підчас сватання, весіль й похорону. Молоді кидали на рушник щоби одержати благословлення батьків перед весіллям (тут в Канаді принімається гарний звичай простелювати молодим рушник при складанню присяги в часі вінчання). Їх вживали до декорації ікон, що були вміщувані в правому розі хати. З культом Тараса Шевченка в Україні почали прибирати його портрети вишиваними рушниками, що описів переходив й на портрети інших визначних осіб.

Доповідь п-і Павликовської доповняла виставка рушників гарно і прогляднно вміщена на поздовжній стіні театральної залі долу. Влаштовано теж виставку книжок і журналів, в яких є статті з ділянки народнього мистецтва.

Бесіднцю представ ла привітним п-і Марія Чернецька, член референту р і СФУЖО в Саскатуні, подяку склала, підкреслюючи великі користі з доповіді, п-і Петронела Чепига, секретар катедрального відділу ЛУКЖ.

Після офіційної частини програми, яку закінчено піснею-молитвою всіх присутніх, було чайне прийнятя, в часі якого предсідниця склала подяку всім, що причинилися до переведення і підготовки свята. Вона особливо дякувала гості-бесіднці п-і Ірині Павликовській, пі Антоніні Кучер, завідуючій музеєм ЛУКЖ Едмонтонської епархії, яка привезла зі собою цінні зразки рушників для виставки, а теж п-і Анні Грабар, рекорд. секретарці епархіяльної управи ЛУКЖ в Едмонтоні, за її поміч в влаштованні виставки та за привіт від ЛУКЖ Едмонтонської епархії. Всім членам по-

чесної президії, до якої в першу чергу були запрошені гості з Альберти, а дальше члени референтури народнього мистецтва СФУЖО в Саскатуні, п-і: Магдалина Жеребецька, Савела Стечишин, Олена Валчук, Маруся Бойчук і Марія Чернецька; голови Організацій в Саскатуні а це п-і: Ярослава Жеребецька — голова ОУК, Розалія Шинкарук — голова катедрального ЛУКЖ, Гльорія Прийма — голова ЛУКЖ Нютені-Саскатун, Наталія Неграеф — голова відділу ЛУКЖ в Сатерленд-Саскатун, Анна Бабій — епархіяльна голова ЛУКЖК Саскачеван, Маруся Бойчук — голова відділу ОЖ ЛВУ, Марія Дороші — голова саскатунського відділу СУК. До почесної президії запрошено прийяву на залі, п-ю Лесю Удод, і о. декана П. Криворучку.

В ділових комітетах сесії точної сесії були: виставка рушників — п-і: Олена Волчук, Анна Шудлик, Евгенія Саранчук; виставка книжок і журналів, п-і: Санеля Стечишин, Магдалина Жеребецька, Маруся Бойчук; привитання гостей і фінанси п-і: Анна Пасічняк, Гльорія Прийма, Анна Гнатюк, Наталія Неграеф; перекусна п-і: Розалія Шинкарук, Михайлина Рибчинська, Анна Пеля. Обслуговали при зитанню гостей і поданню перекуски члениі молодечих організацій: УКО, СУМ і Пласт. З великою допомогою у влаштуванні свята поспішив о. В. Івашко, передруковуючи програмки свята та допоміжні інформативні матеріяли, які передано при вступах учасникам свята, та п. Теодор Баран, який зробив всі потрібні написи для виставки та допоміг з її мистецькому оформленні.

Перед закінченням сесії референтці народнього мистецтва СФУЖО і предсідниці, п-і Анні М. Баран за зорганізування і переведення цього корисного і надскрізь вдалого свята склала від імені приявних, подяку п-і М. Бойчук.

Вечером того дня члени референтури народнь о г о мистецтва і представниці жіночих організацій в Саскатуні відбули спільну вечерю з панями-гістями з Альберти в ресторані "Шерстон". Після того члени відділів ЛУКЖ в Саскатуні із епархіяльною управою ЛУКЖ влаштували товариську зустріч з б. крайовою головою ЛУКЖК п-ю Іриною Павликовською та панями Антоніною Кучер, завідуючою музеєм ЛУКЖ Едмонтонської епархії, яка привезла зі собою цінні зразки рушників для виставки, а теж п-і Анні Грабар, рекорд. секретарці епархіяльної управи ЛУКЖ в Едмонтоні, за її поміч в влаштованні виставки та за привіт від ЛУКЖ Едмонтонської епархії. Всім членам по-

М. Чернеський знова кандидує

Одинокий радний українського походження у міській раді міста Саскатуну адвокат М. Чернеський зголосив знова свою кандидатуру на радного в найбільших міських виборах, що мають відбутися в місяці грудні ц.р.

М. Чернеський був вибраний до міської ради в 1969 р. на два роки, одначе зі зміною виборчої системи до міських рад, від цього року будуть вибирати до міської ради на три роки.

М. Чернеський — то перший радний українського походження в міській раді міста Саскатуну. Після двох невдатних спроб в 1966 та 1967 рр. М. Чернеський був вибраний великою скількістю голосів на міського радного з 1969 р.

Радний М. Чернеський та його дружина Марія беруть живу участь в житті української громади міста Саскатуну м.ін. М. Чернеський є головою української кредитової спілки "Нова Громада.

Друга телевізійна станція в Саскатуні

Одиноким більшим містом в Канаді, що має лише одну телевізійну станцію, то місто Саскатун. Вже від багатьох років і приватні і урядові чинники старалися дістати дозвіл від федерального уряду на другу телевізійну станцію в Саскатуні, одначе без успіху, бо все щось було на перешкоді. Нещодавно появилася вістка в пресі та на телевізії, що існуюча телевізійна станція здучиться з приватною станцією СіТіВі, а урядова станція СіБіСі збудує окрему станцію так, що остаточно Саскатун буде мати дві телевізійні станції.

Це має статися в 1971 році.

Страйк учителів в ПРИНС АЛБЕРТ та ОКОЛИЦІ

В Принс Альберт та околиці цього року вже вдруге в короткому часі, відбулися два новажні страйки. Недавно закінч и в с я кількатижневий страйк робітників фабрики паперу недалеко Принс Альберт, а в половині жовтня 400 учителів у Принс Альберт та околиці проголосили також страйк. Шість днів тривали переговори поміж представниками вчителів та шкільними управами і остаточно, коли прем'єр Р. Тетчер загрозив, що якщо штрайк не закінчиться, він скличе сесію легіслятури, на котрій буде вирішено примусовий поворот учителів до праці, вчителі погодилися вернутися до праці 23-го жовтня ц.р. Бл. сім днів учнів мали непередбачені вакації.

Нещасливі випадки при полюванні збільшуються

Б. Бінляндс, ловець к и й інспектор ради відділу природних ресурсів саскачеванського уряду, заявив, що цього року, від початку отворення ловецького сезону на водні птиці, нещасливі випадки при полюванні збільшилися в порівнянні до попередніх років. В перших трьох тижнях полювання було 4 нещасливі випадки (смертні) в порівнянню до 5 нещасливих випадків за цілий мисливський сезон з минулому році. Причиною тих нещасливих випадків є переважно необережність, бо на 36 випадків смерти чи поранення 15 сталося з причин свідомого чи неумисного уживання рушниці самими ловцями, а 21 випадків сталося на віддалі менше як десять ярдів (виходить з того таке, що деякі "ловці" не розрізняють качки чи гуски від людини).

Не знайшли вбивника поліцаїв

В п'ятницю, 9-го жовтня рознеслася вістка про вбивство двох поліцаїв в Мек-Довел — недалеко Принс Альберт і потрясла до глибини душі саскачеванців. В без жодного попередження С. Робертсон застрілив обох поліцаїв, як ті прибиржувалися до хати. Сержант Шредер, 41 років залишив жінку та п'ятеро дітей, а конст. Енсон, 22 роки, залишив жінку, з котрою про жив лише 6 тижнів. Повідомлена про вбивство, поліція в Принс Альберт вислала зараз відділ поліції озаресштувати вбивн и к а, але його вдома не застала і зараз другого дня почалася майже найбільша погоня за убивником в історії Саскачевану. Понад сто поліцаїв в шоломах та в відпорних на кулі сорочках, деякі пішки, а деякі в панцерних військових автомоб і л я х, при помочі літаків та геліокоптерів переводили грунтовну погоню за вбивником. Вбивника не найдено. Після 10 денних безуспішних розшуків, поліція застановила дальші пошукування.

Американські астронавти відвідали Саскатун

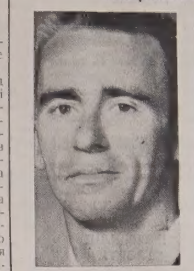

астронавт В. Канінген

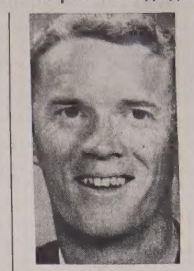

астронавт Р. Швайкарт

В днях 30-го вересня та 1-го жовтня гостили в Саскатуні два американські астронавти Р. Швайкарт та В. Канінген. Рівнож з астронавтами прийхав керівник міжпланетних польотів корабликів Евген Гортон. Саскатунський "Ротарі Клаб" занявся спровадженням астронавтів та п. Е. Гортона до Саскатуну. В програмі побуту астронавтів в Саскатуні була зустріч з пресою в середу, 30-го вересня та прийняття в "Ротарі Клаб".

В часі двохденного побуту, астронавти відбули зустрічі зі студентами вищих шкіл міста Саскатуну, були головними доповідачами на бенкеті Торговельної палати в Бесборо готелі, відбули зустріч з студентами та професорами саскачеванського університету та загальну зустріч з громадянством Саскатуну в "Авдиторії сторічня".

Ціллю побуту астронавтів в Саскатуні було представити громадянству Саскатуну спільну відповідальність за дальшу долю кулі земської, як одного з корабликів у всесвітніх просторах.

Астронавт Швайкерт сказав, що простірний корабель і земля мають ті самі ограничені засоби і системи з тою лише різницею, що коли "на простірному кораблі я зроблю помилку — то за ту помилку лише я буду покараний і то протягом навіть кількох минут, але коли ми, як людство, зробимо помилку на землі — то за ту нашу помилку можуть бути покарані наші діти, і внуки" закінчив Швайкарт.

Оба астронавти звернули особливу увагу на розумне використання земних багатств та за всяку ціну не допускати до заничищування повітря та води, бо затруєні повітря та вода можуть стати трагедією людства і то в короткому часі. Відповідальними за чистоту повітря та води є не лише уряди держав, ані поодинокі організації, але в першу чергу є відповідальна кожда людина.

Наявність ртуті в озерах долини К'Апел

Три саскачеванські атенції збирають інформації про наявність ртуті (меркюрі) в озерах долини К'Апел у зв'язку з можливою забороною ловлі риби в тих озерах. Про наявність ртуті в риб в чотирьох озерах долини К'Апел зголошено в Ріджайні директорові Саскачеванських ведених ресурсів Г. Мічелові, котрий і зі своєї сторони перевів досліди на рибах з тих озер. Досвіди виказали, що наявність ртуті в рибах є більша, як на те дозволяє безпека людського здоров'я (дозволена наявність ртуті в рибах є 0.5 частин до одного міліона). То вже вдруге найдено небезпечну кількість ртуті у водах Саскачевану. Цього року весною заборонено ловити риби в ріках полудневого та північного Саскачевану, п'ять миль від Саскатуну на північний захід аж до манітобської границі.

Завважується, що не лише в Саскачевані, але й також в інших провінціях Канади — уряди тих провінцій та великі промислові компанії, захоплені своїми технологічними добутками та економічним ростом, забувають, що найважнішими чинниками для людського життя — то чиста вода та чистий воздух.

НОВИЙ ЖИДІВСЬКИЙ РІК

В Саскатуні жидівська громада злучилася разом з жидами всього світу у святкуванні жидівського нового біблійного 5,731-го року. Святкування тривали 10 днів.

Новий міст в Саскачевані

Переправні місця (пороми) на ріках Саскачевану помало зникають, а на їх місце будуються великі залізо-бетонові мости. Віспм років тому збудовано великий міст на ріці Норт Саскачеван недалеко Блейн Лейку, а нещодавно заступник прем'єр Саскачевану Д. Стюарт, в приявності міністра доріг Больдта, посадників міст Принс Альберт та Бірч Гілс та інших достойників та понад 600 осіб офіційно відкрив новозбудований міст на ріці Саскачеван.

Новий міст названо "Маскодей", що походить від назви індіянської резерви в тій околиці.

Новий міст, довжиною 700 стіп, збудований коштом $700,000 скоротив дорогу з Бірч Гілс до Принс Альберт на 19 миль та став найкоротшою дорогою на північ з Ріджайни до Принс Альберт.

Превелике значення новозбудованого моста для місцевого та туристичного руху може посвідчити факт що в минулому році пором на тому місці, де тепер стоїть міст, перевіз двадцять п'ять тисяч автомашин.

У відкритті новозбудованого моста взяли участь індіяни резерви з "Маскодей" між котрими були основники тої резерви брати Бер. Між іншим один з тих братів Джілбер відзначував цього року зі своєю жінкою 70 річчя подружнього життя.

Кромі міста Бірч Гілс та Принс Альберт, новозбудований міст має теж велике значення для міст і околиць Мелфорту, Кінистоу та Тісдейл.

* **15 жовтня минуло 35 років, як теперішній провідник НДПарєї Т. Дагліс засів уперше як посол у федеральному парляменті. В роках 1935 - 1944 він був прем'єром Саскачевану. Від 1956 р. знов є послом та провідником НДП.**

Листопадове свято

Минуло літо, мчиться сумна осінь,
Жовте, мертве листя із дерев упало.
Кожного року листопадове свято
Наших героїв, упавших пригадало.
В цього року святкуєм те жалібне свято,
Хоч сонце світить та земля вже мертва.
Вона покрила грубою верствою
Наших героїв, що їх між нами вже нема.
Промине осінь й землю сніг покрие,
Зі снігом ще й буйні вітри віють;
На полях слави — на цвинтарях наших
Вже лише стрілецькі хрести біліють...

Саскатун М. Карпінка

Похорон піонера Івана Хруща в Саскатуні

В суботу, 6 червня помер на 87-ому році життя в шпиталі св. Михайла в Кадворті бл. п. Іван Хрущ.

Панахиду по покійному відправили в понеділок, 8 червня в каплиці похоронного заведення "Вествуд Мемориял" о. прелат І. Олійник, парох катедри св. Юра в Саскатуні та о. радник Н. Будз, парох Вонди.

Заупокійну Службу Божу по покійному Івані відслужили о. прелат І. Олійник, о. радник Н. Будз та о. декан П. Криворучка в катедрі св. Юрія в вівторок 9 червня.

В часі панахиди та Служби Божої, були окрім родини, приявних багато приятелів та знайомих не лише зі Саскатуну, але також з Вонди та Борщева.

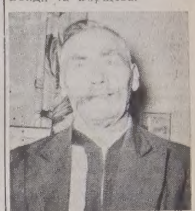

бл. п. Іван Хрущ

Пращальне слово виголосили о. прелат І. Олійник в англійській та о. радник Н. Будз в українській мозаях.

Бл. п. Іван Хрущ народився в Західній Україні в селі Верхняківці, борщівського повіту дня 4 грудня 1882 р.

До Канади приїхав в 1905 р. та переб ував при родині в Ростерн, Саск. 1907 р. він одружився з Марією Копяковською та набув власний гомстед в околиці Прудгому-Борщів, де прожив до 1950 р., коли він залишив свою фарму та перейшов жити до містечка Вонда, де невмолима смерть перетяла нитку його життя 6 червня ц.р.

Покійний І. Хрущ був працьовитою людиною, жертвенний на церковні та громадські справи (дав жертви на будову церкви в Борщеві та будову Інституту А. Шептицького), щирий у відношенню до своїх сусідів, добрий батько для своїх дітей, котрим старався дати освіту.

Коли в 1929 р. померла перша жінка покійного, він одружився в другє з Анастазією Брунець. З першого супружа народилося дев'ятеро дітей, а з другого троє.

У великому смутку залишив покійний Іван свою дружину Анастазію, чотири дочки: Д. Розалію Люне Саскатун; Е. Франціс Ласюк — Торонто, Онт; П. Марію Репін — Саскатун; п-ну В. Хрущ — Вікторія, Бр.К.; Сім синів: Николу — Вонда, Саск., Василя — Саскатун, Петра — Прудгом, Саск., Івана — Саскатун, Михайла — Камбелл Рівер, Бр. К., Юліяна — Кристаль Спрінгс Саск., Павла — Саскатун. Всімнадцять внуків і правнука, одну сестру Марію Бойко в Медов Лейк, Саск., одного брата Михайла в Мічем, Саск.

Тіло покійного похоронено на католицькому цвинтарі в Саскатуні.

Після похорону в парафіяльному катедральному домі відбувся поминальний обід для учасників похорону, підчас котрого о. декан П. Криворучка згадав ще раз покійного. Дружина покійного Івана Хруща зложила $20 на пресовий фонд "Українських Вістей". За жертву щиро дякуємо, а покійному Іванові вічна пам'ять.

ПОДЯКА

Отсим складаємо щиру подяку Всесвіта. о. прелатові І. Олійникові, о. радникові Н. Будзові та о. деканові П. Круворучці за похоронні відправи та слова пращання і потіхи, паням з катедрального відділу ЛУКЖ за приготування поминального обіду і всім, що чим небудь причинилися до похорону покійного та що віддали йому останню прислугу.

Дружина і діти

Українські Похоронні Заведення в Альберті

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамованню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

Park Memorial Funeral Directors
9709 - 111 Ave., Phones: 422-2331 & 424-1633, Edmonton
Відділи в таких містах Альберти:
Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake
Myrnam — Vilna — Mayerthorpe — Wildwood
В. М. СМОЛИК, управитель

Дарунки для рідних в Україну
висилає до ваги 44 фунти
VEGA
UNIVERSAL STORE
10343 - 97 St., Edmonton
Велика обнижка цін!

ПОТРІБНО ЖІНКИ ДО ПОМОЧІ В ВИСИЛЦІ ГАЗЕТИ
Зголошення до Адміністрації "Українських Вістей"

ДЕНТИСТИЧНІ

Wasson Denture Clinic
10154 - 103 Street
Phone 422-4718
Certified Dental Mechanic

ЛЯБОРАТРІЇ

Burton Denture Clinic
Certified Dental Mechanics
10279 - 101 St., Edmonton
Ph. 422-3235

ДЕНТИСТИ

Тел. офісу: 422-2411
дому: 488-2350
Dr. B. N. SHLAIN
ДЕНТИСТ
423 Tegler Building
Edmonton, Alta.

Д-р А. С. НАЙ
ДЕНТИСТ
520 Tegler Bldg.
Edmonton, Alberta.
Office Phone: 422-8553

ЛІКАРІ — ЕДМОНТОН

Д-р І. Смульський
Лікар і хірург
303 Professional Bldg.,
10830 Jasper Ave.
Phone Office: 424-1814
for appointment

Д-р М. Снігурович
Лікар і оператор
3829 - 118 Ave.,
Едмонтон, Альберта
Phone Office: 479-3318
Res.: 479-4443

Д-р В. А. Шандро
Оператор, спеціяліст нирковий недуг та задоги (Простейт гланд), що регулює моч
Член Королівської Комісії Хірургів
Тел. офісу: 488-9797
дому: 439-2408
116 St. & 100 Ave.,
214 Le Marchand Bldg.,
EDMONTON, Alta.

Д-р Г. Стефаник
F.R.C.P.(C)
Лікар - спеціяліст внутрішньої медицини і кормової системи.
215 ACADEMY PLACE
11520 - 100 Ave.
EDMONTON 14, Alberta
Phone Office: 482-4744
Res.: 484-3821

Д-р Н. Д. Голубіцький
PHYSICIAN & SURGEON
603 TEGLER BLDG.
Phone: 422-4543
Res.: Ph.: 452-2907

ОКУЛІСТИ—ОПТОМЕТРИСТИ

DR. KOZAK – CHURCH – CRAIG
OPTOMETRISTS
790 Avord Tower, 2002 Victoria Ave.
Regina — Sask.
Phones: LA 3-6009 LA 2-4347 LA 2-6024

ВЕГРЕВИЛ І ОКОЛИЦЯ!
щосуботи у Вегревил під адресою:
Legion Hall, Ste. 3, Vegreville
DR. P. A. STARKO
ОКУЛІСТ
Адреса едмонтонського офісу:
230 Tegler Bldg., Edmonton
Phone GA 2-1248

Д-р Левко Г. Фарина
окуліст-оптометрист
522 Tegler Building
Edmonton, Alta.
Телефон: 422-8631
Екзамінує очі —
— Припасовує окуляри

Річна передплата "УВ" – тільки $5.00

ROYALITE
Направа авт і троків — Перевірка моторів
Продаж високоякісної газоліни та оливи до авт.
Artic Service Station Ltd.
12608 Fort Road Edmonton, Alta. Ph. 476-2212
Власник і керівник: Марієн Страшок

JACK STRONG PHARMACY
& CAMERA SHOP
10402 - 82 Ave. — Edmonton, Alta — Ph.: 439-2844
Відкрита щодня від год. 9-ої ранку до год. 9:30 ночі
В неділі і свята від год. 11-ої ранку до год. 9-ої ночі

МІСЦЕВІ І ЗАМІСЦЕВІ ПЕРЕВОЗИ.
Перевози за контрактом — комерційні ціни.
Jim's Express & Transfer Ltd.
Phone: 422-6669.

ХІРОПРАКТОР

Д-Р ВІКТОР БАЙРАК
(хіропрактор)
Dr. V. A. Bayrock
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД ХРЕБТА, КОСТЕЙ І НЕРВОВИХ НЕДУГ, ЩО ЧАСТО СПРИЧИНЯЮТЬ БОЛІ В ЦІЛІМ ТІЛІ ТА ГОЛОВІ
9617 - 111th Ave., Edmonton, Alta.
X-Ray ТЕЛ.: офісу 422-7656 дому 479-3480

● ТРЕБА КУХАРКИ ДО МОТЕЛЮ
Потрібна жінка до ведення мотелю Вермонт Інн. Потрібне знання англійської мови та куховарства. Зголошення слати на адресу:
ETHAN ALLEN INN,
Manchester, Vermont, U.S.A. 7.

● ДО ВИНАЙМУ гарно умебльована, простора кімната. Автобус біля самих дверей. Винаймаємо старшому чоловікові, який доглядав би хати, як нас нема вдома.
Зголошуватися на дарсеу:
10960 - 95 вулиця
Едмонтон, Альберта
Тел.: 424-3723

УСМІХНІТЬСЯ ГОВОРЯТЬ ДІТИ
ЗНАЄ
— Мій няньо дуже наївний.
— Знаю. Зимою він був моїм няньом.

AARON DENTURE CLINIC
Затверджений дентистичний механік
10816 - 82 Ave.,
Полудневий Едмонтон
Bus. 432-7035 Res. 434-0493

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

(закінчення з 6 стор.)

години вечора, сідали в найбільшому передділі, де містилося 10 осіб. Один з них замовляв якусь страву за 1.50 дол., а решта замовляли, що хотіли. Як вони скінчили їсти, тоді Драган казав кельнерці дати рахунки за обід для кожного окремо. Драган збирав ті рахунки, клав їх один на другого і ждав, коли я був сам коло каси. Як він бачив, що я при касі відбираю гроші, він скоро підходив до каси, клав перед мною всі рахунки, один на другому, а на верху був рахунок за 1.50 дол. На те він клав 1.50 дол. і всі вони скоро виходили з ресторану. Виглядало, що вони мене ніби шахрували, а наспрадді вони знали, що я бачив, як вони платили й лише вдавав, що нічого не завважую.

Я те все добре бачив, але я знав теж, що вони голодні й мусять десь з'їсти. Проти кілька страв я не збіднів. Мій ресторан іщов дуже добре й приносив добрий прибуток, а окрім того мені приносили прибуток й машини до гри ("слот машінс"), в які постійно мої гості кидали гроші, з яких їм майже нічого не поверталося. Я був радий, що міг нашим студентам бодай в той спосіб допомогти.

Минулого року був у Едмонтоні з'їзд СУС, на якому було приявних багато делегатів теж і з інших міст Канади. Між делегатами був д-р Бойкович і д-р Закус. Д-р Бойкович підійшов до мене й закликав д-ра Закуса й пригадав мені, як то вони мене "натягали" в ресторані. Д-р Закус сказав, що то було в ресторані "Пюритан", а не в мене. Д-р Бойкович тоді сказав йому, що не в "Пюритан", але в "Бродвей" — ресторані Гавриша. Здається мені, що д-р Закус то добре пригадував собі, лише може не хотів до того признаватися.

Зате згадав про те д-р Драган. Він був один із дванадцяти основників церкви св. Івана в Едмонтоні. Як відзначувано 25-річчя тої церкви, д-р Драган мав тоді на бенкеті промову і в тій промові згадав жартом про те, як мене студенти з Інституту Грушевського натягали. Він сказав, що студенти майже щовечора ходили до мойого ресторану на каву, солодке ("пай", "кейки") і т.д., бо інакше тяжко було б їм заснути голодним. Звичайно всі страви, що вони замовляли, повинні були коштувати 3.00 дол., або й більше, а вони все давали 1.50 дол. Драган казав, що всі студенти знали, що я завважую, що вони мене шахрували, а я вдавав, що того не завважую, щоб їм не робити прикрости, а ще важніше, щоб їм в той спосіб помогти.

Тоді д-р Драган мені публічно подякував за моє добре серце.

В мойому ресторані харчувався більш як два місяці д-р О. Назарук, який приїздив до Канади збирати гроші для українського уряду. Я про те писав уже давніше в "Українських Вістях". Він виїздив досить багато поза Едмонтон, але, коли приїздив до Едмонтону, то завжди мав у мене даровий харч. Мені було приємно, що я міг гостити в себе відпоручника українського уряду.

Коли я вже при українській політиці, то варто згадати ще й про наших делегатів на мирову конференцію в Парижі в 1918 р. Тому, що там мали рішатися м.ін. й справа Галичини, канадські українці вирішили післати туди своїх представників, щоб боронили української справи. Делегатами вибрано Осипа Магуса й Петрушевича. На кошта подорожі та їхне удержання в Парижі, де вони були через пів року, як теж на вдержання їхніх родин у Канаді, переведено збірку в цілій Канаді, яка дала поверх 30,000 дол. В самому Едмонтоні зібрано поверх 3,000 дол. Я дав тоді всього 10.00 дол., бо щой но розпочав був своє підприємство.

Делегати поїхали, але, чи й що вони там робили, офіційно ніхто нічого не знає. Петрушевич, після повороту, десь пропав. Казав дехто, що він виїхав до ЗДА. А Магус з Парижа мав був поїхати на Україну, де бачився з отаманом С. Петлюрою. Чи він там не бачився ще й з большевиками, важко сказати. Але щось він мусів з ними мати, бо, після приїзду до Канади, він, замість скласти звіт нам, що дали йому гроші на дорогу, здавав звіт в Монтреалі в якійсь комуністичній залі. Казали, що там мав обкидати болотом усіх національно свідомих українців. Так закінчилася наша спроба боронити української справи на мировій конференції в Парижі.

Я провадив свій ресторан через сім років. Я правда, заробляв там незлі гроші, але мав там чимало й клопотів. Через те я рішився його позбутися. 12 липня 1925 р. я його продав й поїхав до Ванкуверу на відпочинок. Мій ресторан купили Ф. Піньковський і Ст. Палпат. Вони чомусь довго в тому ресторані не вдержалися й, по році, продали його Михайлові Червінові. Він провадив той ресторан десь до 1959 р., а того року винаймив ресторан комусь іншому. Скоро відтак ресторан згорів. Земля, де був ресторан і будинок, були власністю Червіна. Він взяв за будинок та ресторан асекурацію й будинок відбудував, але ресторану вже більше не відкривав.

Листопад

Великий місяць листопад,
Великий і святий
Для нас він буде
і все буде
У нам'яти живий.
Великий місяць листопад
Прийшов, прийшов до нас
В думках, у споминах
сердець,
Про волю,
слави час.
Здається вчора
наш прапор
Над Львовом повівав
І світу правду голосив,
Що нарід наш
повстав.
Гей, славо, славо золота,
Гей, радосте минула,
Ти по літах
знова до нас
У гості повернулась.
Ти повернулась
повна сил,
Відвати і посвяти,
Щоб з листопадом
Наших днів
Для краю працювати.
Давно минулі
наші дні,
Які ви вині нині,
Яка надія, що
що день прийде
Воскресний України.
Гей, листопаде,
віро сердець,
Ти з нами,
ми з тобою
Над нами Бог,
прапор в руках
і клич: разом до бою!
Гей, листопаде,
віро сердець
Гартуй всі
наші сили,
Щоб в Україні
вільних днів
Найскорше
ми дожили.

Микола Горішний
Джерзи Сіті, Н. Дж.
14 жовтня 1969.

Eaton's Hearing Aid Centre

H. M. WENSLEY

● Екзамінує безплатно слух
● Найкращі слухові апарати по найнижчих цінах
● Повна обслуга
Для докладного устійнення пошкоджень вашого слуху звертіться до
MR. H. M. WENSLEY, Eaton's Audiometrist.
ТЕЛ.: 424-0181
Централя слухових апаратів зачинена в понеділок
EATON'S HEARING AID CENTRE, MAIN FLOOR
Member of the Alberta Hearing Aid Dealers Ass'n.

ПОЛЬСЬКИЙ ФІЛЬМ В ЕДМОНТОНІ
"Чортик з сьомої кляси"
з англійськими написами та додаток
ПІДГІРСЬКІ КРАЄВИДИ
В AVENUE THEATRE
9030 - 118 Авеню, в Едмонтоні, Теял.: 477-3233
в НЕДІЛЮ, 1 ЛИСТОПАДА 1970 р.
Каса відчинена в год. 1-ій попол.
Початок фільму: год.: 1:30 і 3:30 попол.
Вступ: доослі $1.75, студенти: $1.25, діти $0.75